

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

 <p>REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN INOVACIJE</p> <p>Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana</p> <p>gp.mvzi@gov.si</p>
Številka: 0140-28/2023-3360-27
Ljubljana, 13. 3. 2025
EVA
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Vlada Republike Slovenije se seznani s Poročilom Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije o opravljenem nadzoru nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter nad delom direktorja agencije – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22), 48. člena Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C), 90. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21, 40/23 in 102/24) in v zvezi z Usmeritvami za opravljanje nadzora nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela javnih agencij št. 06000-3/2015/14 z dne 8.10.2015 je Vlada Republike Slovenije na .... seji dne ..... sprejela naslednji
S K L E P
Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije o opravljenem nadzoru nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter nad delom direktorja agencije.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloge:
<ul style="list-style-type: none">
- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- obrazložitev predloga sklepa Vlade Republike Slovenije
- revidirano Letno poročilo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 in sklep Upravnega odbora Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije o sprejemu revidiranega Letnega poročila Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 št. 410-63/2023-8 z dne 20. 12. 2023 ter poročilo neodvisnega revizorja z dne 27. 11. 2023
- revidirano Letno poročilo Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 in sklep Upravnega odbora Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije o sprejemu revidiranega Letnega poročila Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 št. 410-44/2024-5 z dne 17. 7. 2024 ter poročilo neodvisnega revizorja z dne 24. 6. 2024

<ul style="list-style-type: none"> - soglasje Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije z dne 30. 1. 2025 k revidiranemu Letnemu poročilu Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023, ki ga je upravni odbor sprejel na 6. seji dne 20. 12. 2023 ter soglasje k revidiranemu Letnemu poročilu Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023, ki ga je upravni odbor sprejel na 13. seji dne 17. 7. 2024 - poročilo Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije o opravljenem nadzoru nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter nad delom direktorja agencije 		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - dr. Jure Gašparič, državni sekretar - dr. Tomaž Boh, generalni direktor Direktorata za znanost in inovacije 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
5. Kratek povzetek gradiva:		
V predmetnem gradivu Vladi Republike Slovenije predlagamo, da se seznanijo s Poročilom Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije o opravljenem nadzoru nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter nad delom direktorja agencije.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Gradivo nima finančnih posledic za proračun RS.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Poslovnik Vlade RS predhodne objave tovrstnega vladnega gradiva ne predvideva.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave: .....

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

– .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano .....

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

dr. Igor Papič
MINISTER

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22), 48. člena Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C), 90. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21, 40/23 in 102/24) in v zvezi z Usmeritvami za opravljanje nadzora nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela javnih agencij št. 06000-3/2015/14 z dne 8.10.2015 je Vlada Republike Slovenije na .... seji dne ..... sprejela naslednji

S K L E P

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije o opravljenem nadzoru nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter nad delom direktorja agencije.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

1. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana
2. Ministrstvo za finance, Župančičeva 3, 1502 Ljubljana
3. Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, Mestni trg 4, 1000 Ljubljana
4. Ministrstvo za javno upravo, Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana
5. Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, Gregorčičeva 20, 1000 Ljubljana

OBRAZLOŽITEV:

Vlada Republike Slovenije je v sklepu številka 06000-3/2015/14 z dne 8. 10. 2015 določila Usmeritve za opravljanje nadzora nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela javnih agencij (v nadaljnjem besedilu: Usmeritve). V 3. točki predmetnih Usmeritev je Vlada Republike Slovenije pristojnim ministrstvom naložila, da enkrat letno poročajo o izvedbi nadzora nad zakonitostjo, strokovnostjo in učinkovitostjo dela javne agencije iz pristojnosti ministrstva, in sicer tako, da v poročilo vključijo tudi vsebine iz 1. točke (nadzor ustanovitelja) in 2. točke (nadzor nad delom direktorja javne agencije) navedenih usmeritev. Če ugotovijo, da je bilo v tekočem letu delo javne agencije ali njenega direktorja v nasprotju z zakonitostjo, strokovnostjo in učinkovitostjo dela, predlagajo vladi ustrezne ukrepe.

V skladu z zgoraj navedenimi Usmeritvami Vlade Republike Slovenije je Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije skladno s prvim odstavkom 48. člena Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C) in 90. členom Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21, 40/23 in 102/24) v letu 2025 opravilo nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter delom direktorja agencije in pripravilo poročilo o opravljenem nadzoru.

Glede na navedeno Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije v predmetnem gradivu posreduje Vladi Republike Slovenije v seznanitev poročilo o opravljenem nadzoru nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter nad delom direktorja.

**POROČILO MINISTRSTVA ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN INOVACIJE O OPRAVLJENEM
NADZORU NAD ZAKONITOSTJO, UČINKOVITOSTJO IN USPEŠNOSTJO DELA JAVNE
AGENCIJE ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO IN INOVACIJSKO DEJAVNOST REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA LETO 2023 TER NAD DELOM DIREKTORJA AGENCIJE**

1. UVOD

V skladu z devetim odstavkom 58. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23, 12/24 in 104/24 - ZIPRS2526 v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2425) so morali posredni uporabniki državnega proračuna iz šestega, sedmega in osmega odstavka tega člena, ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, posredovati sprejeta letna poročila o delu v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njihovem finančnemu načrtu in programu dela. Šesti odstavek navedenega člena je določal, da so morali posredni uporabniki državnega proračuna, ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, posredovati sprejete finančne načrte in programe dela v soglasje pristojnemu ministrstvu najkasneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

K navedenemu dodajamo, da je bilo v skladu z Zakonom o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 163/22) ustanovljeno Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, ki je z dnem 24. 1. 2023 prevzelo del delovnega področja Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki se nanaša na delovno področje visokega šolstva, znanosti in raziskovanja in del delovnega področja Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki se nanaša na delovno področje tehnologije. Na tej podlagi je Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije prevzelo pristojnost za izdajo soglasja (na podlagi devetega odstavka 58. člena ZIPRS2425) k revidiranemu Letnemu poročilu Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter revidiranemu Letnemu poročilu Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije.

Nadalje pojasnjujemo, da je bil dne 26. 4. 2023 v Uradnem listu Republike Slovenije št. 48/23 objavljen Sklep o ustanovitvi Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije, ki v prvem odstavku 47. člena določa, da je Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije univerzalni pravni naslednik Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in z dnem vpisa v sodni register prevzame vso njeno dejavnost, premoženje, zaposlene, osnovna sredstva in dokumentacijo ter nadaljuje vsa pravna razmerja Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije je bila dne 11. 5. 2023 vpisana v sodni register pri registrskem organu, matična številka: 9390847000, šifra proračunskega uporabnika: 16624, davčna številka: 31434860 in transakcijski račun: IBAN SI56 0110 0600 0076 944 (S) UJP.

V skladu z devetim odstavkom 62. člena ZIPRS2324 je Javna agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) dne 28. 11. 2023 po elektronski pošti Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in inovacije Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) v soglasje posredovala revidirano Letno poročilo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 (dokument št. 0140-28/2023-3360-6 z dne 28. 11. 2023) ter poročilo neodvisnega revizorja z dne 27. 11. 2023. Nadalje je dne 22. 12. 2023 posredoval tudi sklep Upravnega odbora Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije o sprejemu revidiranega Letnega poročila Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 na 6. seji dne 20. 12. 2023 (dokument št. 410-63/2023-8 z dne 20. 12. 2023). V skladu z devetim odstavkom 58. člena ZIPRS2425 je agencija dne 24. 6. 2024 po elektronski pošti ministrstvu v soglasje posredovala tudi revidirano Letno poročilo Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 (dokument št. 0140-28/2023-3360-9 z dne 24. 6. 2024) ter poročilo neodvisnega revizorja z dne 24. 6. 2024. Dne 18. 7. 2024 je agencija po elektronski pošti posredovala sklep Upravnega odbora Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije o sprejemu revidiranega Letnega poročila Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 na 13. seji dne 17. 7. 2024 (dokument št. 410-44/2024-5 z dne 17. 7. 2024).

Ministrstvo je po pregledu ugotovilo, da sta revidirano Letno poročilo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 in revidirano Letno poročilo Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije pripravljena tako, da prikazujeta načrtovane in dosežene cilje / vrednosti kazalnikov ter finančne podatke.

V revidiranem Letnem poročilu Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 (v poročilu so zajeti tudi finančni poročuni ARRS, kateri pravni naslednik je ARIS) v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2023 se izkazuje presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka v višini 34.492,00 EUR (vključeno poslovanje ARRS+ARIS). V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka ARIS v letu 2023 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 74.834,00 EUR (skupaj leto 2023 ARRS in ARIS). Presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka izhaja iz razlike med prihodki in odhodki na delovanju ARIS v letu 2023, iz sredstev državnega in evropskega proračuna. ARIS ne izkazuje presežka prihodkov nad odhodki po denarnem toku, izračunanega v skladu z 9. i členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23).

Iz realizacije kadrovskega načrta, ki je bil pripravljena v skladu s 64. členom ZIPRS2324, izhaja, da agencija na dan 1. 1. 2024 na virih iz 1., 2., 3., 4., točke drugega odstavka 64. člena ZIPRS2324 izkazuje 70 zaposlenih, kar pomeni, da število zaposlenih, ki se financirajo iz teh virov, ne presega dovoljenega števila zaposlenih, ki je bilo določeno v kadrovskem načrtu za leto 2024 (82 zaposlenih). Na virih iz 5. do 11. točke prvega odstavka 64. člena ZIPRS2324 agencija na dan 1. 1. 2024 izkazuje 9 zaposlenih (skupaj 79 zaposlenih).

Ministrstvo je v skladu z devetim odstavkom 58. člena ZIPRS2425 dne 5. 2. 2025 agenciji izdalo soglasje k revidiranemu Letnemu poročilu Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter soglasje k revidiranemu Letnemu poročilu Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 (dokument št. 0140-28/2023-3360-19 z dne 30. 1. 2025).

1.1. Pravne podlage

V skladu s prvim odstavkom 48. člena Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C; v nadaljnjem besedilu: ZJA) nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela javne agencije opravlja ministrstvo, na delovnem področju katerega javna agencija deluje. Zakon o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21, 40/23 in 102/24) v 90. členu določa, da nadzor nad zakonitostjo, namenskostjo, učinkovitostjo in gospodarnostjo dela agencije opravlja ministrstvo, pristojno za znanost.

Vlada Republike Slovenije je dne 8. 10. 2015 sprejela Usmeritve za opravljanje nadzora nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela javnih agencij (v nadaljnjem besedilu: Usmeritve) številka 06000-3/2015/14). V 3. točki predmetnih Usmeritev je Vlada Republike Slovenije pristojnim ministrstvom naložila, da enkrat letno poročajo o izvedbi nadzora nad zakonitostjo, strokovnostjo in učinkovitostjo dela javne agencije iz pristojnosti ministrstva, in sicer tako, da v poročilo vključijo tudi vsebine iz 1. in 2. točke navedenih usmeritev. Če ugotovijo, da je bilo v tekočem letu delo javne agencije ali njenega direktorja v nasprotju z zakonitostjo, strokovnostjo in učinkovitostjo dela, predlagajo vladi ustrezne ukrepe.

Vlada Republike Slovenije je v skladu z 2. točko Usmeritev naložila pristojnim ministrstvom, da na podlagi 37. člena ZJA ob predložitvi letnega poročila o delu javne agencije od direktorja zahtevajo poročilo o delovanju, poslovanju in opravljanju nalog iz pristojnosti javne agencije, v katerem naj bo posebej pojasnjeno doseganje ciljev in pričakovanih rezultatov dela iz pogodbe, s katero se za dobo, za katero je bil direktor imenovan, določijo cilji in pričakovani rezultati njegovega dela.

Če pristojno ministrstvo na podlagi poročil direktorja javne agencije ugotovi, da direktor ne opravlja svojega dela v skladu z zakonom in ustanovitvenim aktom ali da cilji in pričakovani rezultati njegovega dela iz prej navedene pogodbe niso doseženi, predlaga ukrepe v skladu s 23. členom ZJA.

1.2. Predstavitev namena, dejavnosti in nalog Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) je pravna oseba javnega prava, za katero se uporabljajo določbe zakonov in drugih predpisov, ki veljajo za javne agencije, če določila Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21,40/23 in 102/24; v nadaljnjem besedilu: ZZrID) ne določajo drugače. Javno agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije je ustanovila Republika Slovenija s Sklepom o ustanovitvi Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 48/23, v nadaljnjem besedilu: Sklep o ustanovitvi ARIS) za opravljanje z ZZrID določenih nalog v javnem interesu za zagotovitev trajnega, strokovnega in neodvisnega odločanja o izbiri aktivnosti znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki se financirajo iz državnega proračuna in drugih virov financiranja. ARIS v skladu z 2. členom Sklepa o ustanovitvi ARIS nastopa v pravnem prometu v okviru svoje dejavnosti samostojno, z vsemi pravicami in obveznostmi, v svojem imenu in za svoj račun. ARIS je bila v sodni register vpisana 11. 5. 2023 pri registrskem organu, matična številka: 9390847000, in je univerzalni pravni naslednik Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS). ARIS je po ustanovitvi nadaljevala z izvajanjem Progama dela in finančnega načrta, ki ga je sprejela ARRS, in na podlagi Pogodbe št. C3330-23-452004 o financiranju delovanja agencije in znanstvenoraziskovalne dejavnosti, sklenjene z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in inovacije, in ki je bila za leto 2023 enovita za ARRS in ARIS. V okviru navedenega je agencija v javnem interesu opravljala naloge, na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, določene v 44. členu ZZrID:

1. izvaja stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz 1. točke drugega odstavka 12. člena tega zakona in z njim povezane evalvacije ter sodeluje v postopku priprave in izvedbe pogajanj za sklenitev pogodbe o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz 28. člena tega zakona;
2. na podlagi neodvisne ter po metodologiji, merilih in postopkih mednarodno primerljive evalvacije, razen če zakon ne določa drugače, odloča o izbiri aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki so opredeljene v 2. točki drugega odstavka 12. člena tega zakona, ter izvaja njihovo financiranje;
3. spremlja izvedbo aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki jih financira, in v tem okviru spremlja predvsem znanstveno odličnost ter širši družbeni in gospodarski vpliv;
4. nadzira zakonitost glede namenske porabe dodeljenih finančnih sredstev za izvajanje aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki jih financira;
5. spodbuja in financira mednarodno sodelovanje, še posebej v okviru evropskega raziskovalnega prostora;
6. sofinancira projekte, opredeljene v 5. točki drugega odstavka 12. člena tega zakona, pri katerih je postopek razpisa za dodelitev sredstev izveden na evropski oziroma transnacionalni ravni in ki so bili izbrani v sofinanciranje na podlagi mednarodnih evalvacij in finančnih uskladitev v okviru programov in sodelovanj, h katerim je pristopila Republika Slovenija oziroma ARIS v skladu z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi;
7. pripravi in izvaja instrumente iz 6. točke drugega odstavka 12. člena tega zakona za neposredno financiranje aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki so bile na mednarodnih razpisih odlično ocenjene in ne financirane;
8. pripravi in izvaja instrumente iz 7. točke drugega odstavka 12. člena tega zakona za neposredno financiranje aktivnosti znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki so bile izbrane v sofinanciranje v okviru centralnih programov EU, in ki omogočajo dopolnjevanje z drugimi evropskimi ali državnimi sredstvi;
9. pripravi in izvaja instrumente iz 8. in 9. točke drugega odstavka 12. člena tega zakona;
10. vodi zbirke podatkov, določene s tem zakonom;
11. vodi register zasebnih raziskovalcev;
12. sodeluje pri načrtovanju državne raziskovalne politike;
13. skladno s predpisi ministrstvu, pristojnemu za znanost, pošilja letne programe dela in finančne načrte, kadrovske načrte, letna poročila in periodične samoevalvacije svojega delovanja;
14. spodbuja sodelovanje raziskovalnih organizacij z družbo in gospodarstvom;
15. razvija in vzdržuje sistem kakovosti in učinkovitosti delovanja ARIS;
16. izvaja druge naloge v skladu s tem zakonom, ustanovnim aktom ARIS, morebitnimi usmeritvami ministrstva, pristojnega za znanost, ter sprejetim letnim programom dela in finančnim načrtom.

2. POGODBA O FINANCIRANJU DELOVANJA JAVNE AGENCIJE ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO IN INOVACIJSKO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE V LETU 2023

V skladu s 36. členom Sklepa o ustanovitvi ARIS je agencija pridobivala sredstva državnega proračuna na podlagi pogodbe, sklenjene z ministrstvom pristojnim za znanost (Pogodba št. C3330-23-452004 o financiranju delovanja agencije in znanstvenoraziskovalne dejavnosti s pripadajočimi aneksi), s katero sta dogovorili obseg, način in izvedbo financiranja tekočega delovanja agencije, investicij za delovanje agencije, sredstev za vzdrževanje in dograditev informacijskega sistema agencije, programskih nalog agencije in obseg, način ter izvedbo financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti agencije po načelu denarnega toka, skladno s Programom dela in finančnim načrtom agencije za leto 2023, in sicer za opravljeno delo in izvedene programe v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.

Financiranje delovanja agencije in financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti se je zagotavljalo iz ločenih proračunskih postavk. Za vsa prejeta sredstva je agencija tekoče mesečno, na predpisanih obrazcih, ministrstvu pošiljala zahtevke za izplačilo sredstev, ki jih je ministrstvo po preveritvi ustreznosti odobrilo.

3. REVIDIRANO LETNO POROČILO JAVNE AGENCIJE ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2023 TER REVIDIRANO LETNO POROČILO JAVNE AGENCIJE ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO IN INOVACIJSKO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2023 – POVZETEK

Kot izhaja iz revidiranega Letnega poročila Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 ter revidiranega Letnega poročila Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 so bile naloge agencije osredotočene na zagotavljanje pogojev za izvajanje in prenovo izvajanja financiranja in evalviranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, vzpostavljanje financiranja inovacijske dejavnosti in spremljanje namenskosti izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. S finančnega stališča je obsežnejši del dejavnosti predstavljal izvedba stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti ter temeljnih, aplikativnih, podoktorskih in mednarodnih projektov.

Agencija je redno izvajala financiranje iz državnega proračuna in spremljala izvajanje:

Stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti:

- institucionalni steber stabilnega financiranja (upravljavska in podporna dejavnost ter infrastrukturna dejavnost);
- programski steber stabilnega financiranja (raziskovalni programi in mladi raziskovalci);
- razvojni steber stabilnega financiranja.

Dolgoročnejših oziroma strateških nalog zunaj področja stabilnega financiranja raziskovalnih projektov (nacionalno):

- temeljni;
- aplikativni;
- podoktorski.

Mednarodnega sodelovanja:

- mednarodna partnerstva (ERA-net itd.);
- mobilnostni projekti (NOO, bilateralni projekti, ERC gostovanja oz. ERC fokus ...);
- v okviru sporazuma Weave (večstransko sodelovanje po principu vodilne agencije);
- projekti bilateralnega raziskovalnega sodelovanja.

Izvajanje programa podporne dejavnosti oziroma podpore odprti znanosti:

- znanstvene publikacije;
- osrednji specializirani informacijski centri (v nadaljevanju: OSIC);
- mednarodna znanstvena literatura;
- spodbujanje objavljanja v odprtem dostopu;
- promocija na področju znanosti.

Inovacijskih projektov na višjih TRL:

- razpis TRL3-6 (vezan na izvajanje Načrta za okrevanje in odpornost).

Agencija ARIS je izvajala naslednje podporne dejavnosti v podporo financiranju:

- recenzije, evalvacije in ekspertize;
- promocija znanstvenoraziskovalne dejavnosti;
- mednarodno sodelovanje v okviru delovanja ARIS (Global research council, Science Europe, European Science Foundation, Coara, Coalition S itd.).

Financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti agencije v letu 2023

Projekt 3330-23-0001: Raziskovalna oprema 2023-2027

V okviru projekta proračuna 3330-23-0001 – Raziskovalna oprema 2023-2027 se financirajo nakupi raziskovalne opreme velike vrednosti. Raziskovalna oprema predstavlja pomembno raziskovalno in infrastrukturno podporo raziskovalnemu kadru za opravljanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti pri izvajanju raziskovalnih in razvojnih projektov in programov. Prijavitelji na javni razpis za sofinanciranje nakupov raziskovalne opreme so lahko javne raziskovalne organizacije, ki izvajajo javno službo na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti v obliki programskega stebra stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti ali infrastrukturne dejavnosti v okviru institucionalnega stebra stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Sofinancirajo se nakupi raziskovalne opreme, katere informativna predračunska nabavna vrednost prijavljene raziskovalne opreme znaša najmanj 50.000 EUR za naravoslovje, najmanj 20.000 EUR za tehniko, biotehniko in medicino ter najmanj 15.000 EUR za humanistiko in družboslovje.

Aktivnosti v 2023

V letu 2023 so se sofinancirali nakupi raziskovalne opreme, odobreni na podlagi Javnega razpisa za sofinanciranje nakupov raziskovalne opreme Paket 20 in Paket 21. V letu 2022 je bil objavljen Javni razpis za sofinanciranje nakupa raziskovalne opreme Paket 21, kjer je bil del sredstev izrecno namenjen nakupom raziskovalne opreme v vrednosti nad 500.000 EUR. Odobren je bil prednostni seznam nakupov raziskovalne opreme za Paket 21 v skupni višini 16,5 mio EUR za nakupe opreme v letih 2023 in 2024. V letu 2023 je bil izveden en nakup raziskovalne opreme iz Paketa 20 in 162 nakupov raziskovalne opreme iz Paketa 21 v skupni višini 11.291.787,02 EUR.

Načrtovana in realizirana sredstva

Tabela 1: Načrtovana in realizirana sredstva v 2023 za projekt 3330-23-0001: Raziskovalna oprema 2023-2027 po denarnem toku

Projekt	Naziv	Finančni načrt 2023 (EUR)	Realizacija 2023 (EUR)	Realizacija 2023/Finančni načrt 2023 (EUR)
3330-23-0001	Raziskovalna oprema 2023-2027	11.065.259,35	11.065.259,35	100,00 %

Realizacija sredstev za projekt 3330-23-0001: Raziskovalna oprema 2023-2027 v letu 2023 je bila 100 %. Za projekt je bilo namenjenih 11.065.259,35 EUR, enak znesek je bil tudi porabljen.

Kazalniki

Tabela 2: Realizacija ciljnih vrednosti kazalnikov za projekt Raziskovalna oprema 2023-2027

Kazalnik	Dosežena vrednost 2023	Ciljna vrednost 2023	Realizacija
I10330 Število kosov velike raziskovalne opreme v uporabi	1377	1100	125 %
I10332 % odpisane raziskovalne opreme	57	58	98 %

Kazalnik: I10330 – Število kosov velike raziskovalne opreme v uporabi

Raziskovalna oprema predstavlja pomembno raziskovalno in infrastrukturno podporo raziskovalcem za opravljanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti pri izvajanju raziskovalnih in razvojnih projektov in programov. V prihodnjih letih bo treba opazno povečati financiranje nakupa raziskovalne opreme, kar bo pomembno prispevalo k zagotavljanju ustreznih pogojev za izvajanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti v Republiki Sloveniji. Število realiziranih nakupov velike raziskovalne opreme je odvisno od obsega proračunskih sredstev, dinamike nakupov raziskovalne opreme in zmožnosti zagotavljanja lastnih sredstev s strani raziskovalnih organizacij, kar posledično vpliva na doseganje ciljne vrednosti. Dosežena vrednost v letu 2022 je 1230 kosov velike raziskovalne opreme, v letu 2023 pa je bilo teh kosov 1377, kar je precej nad ciljno vrednostjo (večji del sicer v času delovanja ARRS).

Kazalnik: I10332 – Delež odpisane raziskovalne opreme

Kazalnik se nanaša na delež števila kosov raziskovalne opreme, ki so v celoti amortizirani, glede na obstoječe število kosov raziskovalne opreme, o kateri poročajo raziskovalne organizacije. Vrednost kazalnika Delež odpisane raziskovalne opreme je za leto 2022 znašala 61 % in se je glede na predhodno leto nekoliko izboljšala ter se približala ciljni vrednosti. V letu 2023 je bil ta delež malenkost nižji (57 %). Ocenjujemo, da bo treba še povečati vlaganje v raziskovalno opremo. Sodobna raziskovalna oprema je nujni pogoj za zagotavljanje konkurenčnosti slovenskih raziskovalcev v prostoru EU in v svetovnem merilu.

S prvim kazalnikom smo ciljno vrednost v 2023 presegli, pri drugem kazalniku je bila dosežena vrednost približno na ravni ciljne vrednosti.

Projekt 3330-23-0002: Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027

V okviru proračunskega projekta 3330-23-0002 Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027 se je izvajalo (so)financiranje domače poljudne znanstvene periodike, znanstvene periodike, znanstvenih monografij, dostop do tuje literature in baz podatkov ter delovanje šestih osrednjih specializiranih informacijskih centrov (OSIC), katerih naloga je zagotavljati kakovost vodenja bibliografskih zapisov v sistemu COBISS.

Sofinanciranje znanstvenega tiska pomeni pomemben korektiv tržnemu mehanizmu, saj zaradi omejene zainteresirane publike izdaje pogosto ne bi bile ekonomsko upravičene, je pa izdajanje znanstvenega tiska širšega družbenega pomena. Sofinancirane so tudi dejavnosti osrednjih specializiranih informacijskih centrov oziroma specialnih in visokošolskih knjižnic, ki opravljajo naloge centrov, s katerimi se izgrajuje sistem bibliografske baze raziskovalcev v Sloveniji.

Aktivnosti v 2023

Za kakovostno raziskovalno delo je nujen dostop do ustreznega števila kakovostnih znanstvenih revij in podatkovnih zbirk obravnavanih tematskih področij. Sofinanciranje nakupa mednarodne znanstvene literature, domače periodike in znanstvenih monografij ureja Splošni akt o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Splošni akt določa pravila izvedbe javnih razpisov, način, pogoje in postopek za izbor prijav za sofinanciranje zgoraj navedenih aktivnosti. Sredstva prijaviteljem se dodelijo za porabo v tekočem letu. Sofinancira se elektronski dostop do najnovejših znanstvenih zbirk podatkov in nakup mednarodne znanstvene literature, da bi se zagotovila razpoložljivost in dostopnost mednarodnih znanstvenih in strokovnih podatkov za potrebe raziskovalne, izobraževalne in razvojne dejavnosti. Literatura je javno dostopna v vseh knjižnicah, raziskovalnih organizacijah in sistemu COBISS. Na podlagi razpisa se sofinancira izdajanje publikacij s poljudnoznanstveno in znanstveno vsebino. S tem se želi omogočiti objave tistih poljudnoznanstvenih in znanstvenih publikacij, ki so pomembne za spodbujanje zanimanja splošne javnosti, še zlasti mladih, za naravoslovje in tehnologijo. Sofinancira se tudi izdajanje znanstvenih monografij, ki so pomembne za razvoj slovenske znanstvene terminologije, za predstavljanje znanstvenih dosežkov in spoznanj v domačem in mednarodnem prostoru ter za širjenje znanstvene kulture.

Javni razpis za povračilo stroškov znanstvenih objav v odprtem dostopu (za leto 2023) je bil objavljen 12. 5. 2023. Predmet razpisa je povračilo stroškov znanstvenih objav, ki so bile objavljene v odprtem dostopu.

V letu 2023 je bil izveden tudi Javni razpis za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij. V letu 2022 sta bila v novembru objavljena javna razpisa za sofinanciranje domačih znanstvenih publikacij in domačih poljudnoznanstvenih publikacij za sofinanciranje v letih 2023 in 2024.

V letu 2022 je bil izveden Javni razpis za sofinanciranje programov dejavnosti osrednjih specializiranih informacijskih centrov za raziskovalno dejavnost v obdobju 2023–2025. Agencija v okviru izvajanja dejavnosti OSIC spremlja uresničevanje izvajanja nalog na podlagi podatkov o statistiki verificiranih tipologij, ki jih mesečno pripravlja IZUM, in na podlagi letnih poročil OSIC.

V letu 2023 je bil izveden Javni razpis za sofinanciranje nakupa mednarodne znanstvene literature v letu 2023. Agencija ARRS/ARIS je sredstva iz državnega proračuna za sofinanciranje mednarodne znanstvene literature in baz podatkov dodelila knjižnicam na podlagi javnega razpisa. Nabavljene so bile mednarodne serijske publikacije, mednarodne zbirke podatkov SCOPUS, SciVal in Expert Lookup ter oblikovani nabavni konzorciji. Pomembne konzorcijske pogodbe, ki jih vodita Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani ter Narodna in univerzitetna knjižnica, so sklenjene za Nature, Science Direct, SpringerLink, Wiley Online Library, ACS Online Package, IEEE/IEL (Institute of Electrical and Electronics Engineers), JSTOR, RSC (Royal Society of Chemistry), EBSCOhost Research Databases, Emerald, SAGE journals online, Taylor&Francis Online in PsycArticles.

S konzorcijskimi povezavami je slovenskim raziskovalcem in raziskovalkam omogočen enak dostop do svetovnega znanja, kot ga imajo raziskovalci in raziskovalke v razvitejših evropskih državah. Izbor knjižnic je zagotovil racionalno nabavo in uporabniško primerno distribucijo znanstveno relevantnih mednarodnih serijskih publikacij in mednarodnih zbirk podatkov. Licenčne pogodbe, ki jih upravljavci konzorcijev sklepajo s ponudniki, so takšne, da do informacijskih virov v prostorih knjižnic lahko dostopajo vsi uporabniki, tudi naključni obiskovalci knjižnic, ne glede na status in druge kriterije. S tem je dostop do vsebin zagotovljen tudi širši zainteresirani javnosti.

Agencija v okviru tega proračunskega projekta omogoča oziroma raziskovalcem nudi možnost povračila stroškov znanstvenih objav, ki so bile objavljene v odprtem dostopu (stroški APC), in sicer preko javnega razpisa. Cilj javnega razpisa je povračilo stroškov APC, kot inovativno orodje za promocijo slovenske znanosti in je v skladu z Nacionalno strategijo odprtega dostopa do znanstvenih objav in raziskovalnih podatkov v Sloveniji 2015–2020 ter omogoča približevanje načelom Načrta S Evropske komisije in agencij za financiranje raziskovalne dejavnosti v nekaterih državah članicah EU (Koalicija S). Obseg sredstev za realizacijo javnega razpisa je za leto 2023 znašal okvirno 800.000,00 EUR.

Načrtovana in realizirana sredstva

Tabela 3: Načrtovana in realizirana sredstva v 2023 za projekt 3330-23-0002: Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027 po denarnem toku

Projekt	Naziv	Finančni načrt 2023 (EUR)	Realizacija 2023 (EUR)	Realizacija 2023/Finančni načrt 2023 (EUR)
3330-23-0002	Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027	10.450.611,91	10.445.330,43	99,95 %
Po vsebinskih sklopih	Poljudno znanstvena periodika		90.000,02	
	Domača znanstvena periodika		1.798.747,00	
	Domači znanstveni tisk, monografije		299.108,65	
	Tuja periodika in baze podatkov		6.683.440,62	
	OCIS		310.000,00	
	Odprti dostop		683.909,14	

	Aktivnosti odprta znanost neposredne pogodbe -		580.125,00	
--	--	--	------------	--

Realizacija sredstev za projekt 3330-23-0002: Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027 v letu 2023 je bila 99,95 %. Za projekt je bilo namenjenih 10.450.611,91 EUR ter porabljenih 10.445.330,43 EUR. Od tega zneska je bil največji delež porabljen za tujo periodiko in baze podatkov, sledila je domača znanstvena periodika.

Kazalniki

Tabela 4: Realizacija ciljnih vrednosti kazalnikov za projekt Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027

Kazalnik	Dosežena vrednost 2023	Ciljna vrednost 2023	Realizacija
I10324 – Število prejemnikov sredstev za znanstveno literaturo	33	48	69 %
I10344 – Število financiranih publikacij s poljudnoznanstveno in znanstveno vsebino	174	170	102 %
I10346 – Število financiranih znanstvenih monografij	132	160	83 %

Kazalnik: I10324 – Število prejemnikov sredstev za znanstveno literaturo

Za kakovostno znanstvenoraziskovalno delo je nujen dostop do ustreznega števila kakovostnih znanstvenih revij in podatkovnih zbirk obravnavanih tematskih področij. Število prejemnikov v letu 2022 je znašalo 45, kar nekoliko odstopa od ciljne vrednosti, v letu 2023 pa se je to število še nekoliko znižalo (33).

Kazalnik: I10344 – Število financiranih publikacij s poljudnoznanstveno in znanstveno vsebino

Cilj je zagotoviti izdajanje okrog 150 domačih znanstvenih in 20 poljudnoznanstvenih periodičnih publikacij ob zagotavljanju izpolnjevanja načel in zahtev po objavah v odprtem dostopu za revije z znanstveno vsebino. V letu 2022 je bilo sofinanciranih 18 publikacij s poljudnoznanstveno vsebino in 142 publikacij z znanstveno vsebino, skupno 160 publikacij. Manjše odstopanje od ciljne vrednosti je posledica spremenjenih razpisnih pogojev v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje izdajanja domačih periodičnih znanstvenih publikacij v letih 2021 in 2022. Nekaj prijaviteljev je odstopilo od sofinanciranja, ker so prejeli bistveno manj sredstev kot v preteklih letih. V letu 2023 je bilo sofinanciranih 17 publikacij s poljudnoznanstveno vsebino in 157 publikacij z znanstveno vsebino, skupno 174 publikacij.

Kazalnik: I10346 – Število financiranih znanstvenih monografij

Namen je zagotavljati sofinanciranje objav 150–200 znanstvenih monografij na leto. V letu 2022 je bilo sofinanciranih 169 znanstvenih monografij. Gre za manjše odstopanje od ciljne vrednosti, saj število prijav v posameznih letih niha med 150 in 200. V letu 2023 je bilo financiranih 132 znanstvenih monografij, kar je manj od ciljne vrednosti.

Pri dveh od treh kazalnikov ciljnih vrednosti v letu 2023 niso dosegli. Na število prejemnikov sredstev vpliva več različnih dejavnikov, pri čemer bi izpostavili predvsem višino sredstev, ki so namenjena posameznemu razpisu ter število dejanskih prijav na razpis. Na oba dejavnika agencija nima neposrednega vpliva. V prihodnje bi bilo potrebno razmisliti o nižjih ciljnih vrednostih.

Projekt 3330-23-0003: Stabilno financiranje ZRD 2023-2027

ZZrID je kot bistveno novost uvedel stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti in avtonomnost prejemnikov stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Prvo pogodbeno obdobje stabilnega financiranja zajema obdobje 2022–2027.

Namen stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti je ustvariti ustrezne pogoje, infrastrukturno podporo in zagotoviti kritično maso obsega temeljnega raziskovanja na področjih, ki bodo v svetu aktualna vsaj še desetletje. Odgovoriti želi na družbene izzive, ki zahtevajo kritičen razmislek in raziskovanje vzrokov za nastalo stanje, predvsem pa prenovi načina življenja, delovanja, ustvarjanja, proizvodnje in povezovanja. Ustvarjalnost in znanje kot dobrini izpolnjujeta posameznika in mu dajeta ustrezno mesto v sodobni družbi, omogočata družbeno vključenost, trajnostni način življenja in trajnostno gospodarstvo, kar vse vodi do visoke kakovosti življenja in pravičnejše družbe. Slovenija, ob upoštevanju družbene odgovornosti, priznava trajno zavezanost znanosti in razvoju ter priznava njuno pomembno vlogo pri družbenem napredku in ustvarjanju blaginje za svoje državljane. Avtonomija znanosti in njenih institucij (tako javnih raziskovalnih zavodov kot tudi javnih visokošolskih zavodov) ob hkratni podpori usklajeni soodvisnosti znanosti, razvoja in inovacij zagotavlja splošni družbeni napredek in blaginjo.

Do stabilnega financiranja so za prvo pogodbeno obdobje upravičene raziskovalne organizacije, ki so imele na dan začetka uporabe ZZrID raziskovalne in infrastrukturne programe oziroma samo raziskovalne programe, z izjemo gospodarskih družb, ki v skladu z ZZrID niso upravičene do stabilnega financiranja.

Prejemniki stabilnega financiranja so lahko:

- javne raziskovalne organizacije;
- javni zavodi, ki niso javne raziskovalne organizacije in so ustanovljeni na podlagi drugih zakonov;
- koncesionarji na podlagi koncesij za izvajanje javne službe na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, podeljenih pravni osebi zasebnega prava, ki ni ustanovljena po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, ter dopolnjuje znanstvenoraziskovalno dejavnost javnih raziskovalnih organizacij v Republiki Sloveniji na način, da izkazuje kapaciteto za znanstvenoraziskovalno delo.

Po izteku prvega pogodbenega obdobja se bodo sredstva raziskovalnih programov prejemnikov stabilnega financiranja, ki na dan uveljavitve ZZrID niso izvajali nobenega raziskovalnega programa kot matična raziskovalna organizacija (v nadaljnjem besedilu: prejemniki brez matičnega raziskovalnega programa), prenesla na raziskovalne programe v matičnih raziskovalnih organizacijah. Prejemnikov stabilnega financiranja je bilo v letu 2023 55 (en prejemnik stabilnega financiranja brez matičnega raziskovalnega programa je v letu 2022 prenehal z dejavnostjo, pogodba o stabilnem financiranju z njim ni bila sklenjena).

Stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti je sestavljeno iz štirih stebrov: institucionalnega, programskega, razvojnega in programov nacionalnih raziskav. Namen stabilnega financiranja je zagotavljanje predvidljivega okolja prejemnikov sredstev, v katerem bodo lahko dolgoročno načrtovali strateške znanstvenoraziskovalne usmeritve in njihovo izvajanje. Cilj stabilnega financiranja je omogočiti dovolj velik obseg raziskovanja in vzpostaviti sodoben sistem raziskovanja, ki bo omogočil višjo kakovost življenja za vse, s kritično refleksijo družbe, učinkovitim reševanjem družbenih izzivov in dvigom dodane vrednosti na zaposlenega ter zagotavljanjem več in kakovostnejših delovnih mest, kot tudi povečanjem konkurenčnosti in predvsem blaginje prebivalcev, saj sta se Slovenija in Evropa znašli pred velikimi družbenimi, gospodarskimi in okoljskimi izzivi.

Prejemnik stabilnega financiranja avtonomno razporeja sredstva za stabilno financiranje v skladu z ZZrID, Uredbo o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz Proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/22, 144/22 in 79/2023; v nadaljnjem besedilu: uredba), Splošnim aktom o stabilnem financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: Splošni akt ARRS) in aktom prejemnika stabilnega financiranja. Za pridobitev stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti mora raziskovalna organizacija dosegati minimalne vstopne pogoje zmogljivosti in pogoje

znanstvene odličnosti, kot jih določa 80. člen ZZrID; ta pogoj se bo v skladu s 101. členom ZZrID prvič preverjal v šestem letu prvega pogodbenega obdobja, tj. leta 2027.

Ker financiranje stabilnega financiranja poteka skladno z zakonom in ni potrebnega predhodnega angažmaja agencije pri dodeljevanju sredstev, je pri stabilnem financiranju najbolj pomemben proces evalvacije. V prihodnjih letih bo pripravljena in izpeljana evalvacija raziskovalnih programov po področjih, institucije se bodo samoevalvirale in izvedena bo institucionalna evalvacija. Na osnovi evalvacijskih procesov, katerih vpliv na obseg financiranja je minimalen (a vendarle obstaja), se spodbuja slovenski raziskovalni sistem k odličnosti.

Infrastrukturne obveznosti so s 1. 1. 2022 prešle v stabilno financiranje v obliki upravljske in podporne dejavnosti, ki vključuje vse spremljajoče dejavnosti, ki zagotavljajo nemoteno izvedbo znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

Infrastrukturni programi so s 1. 1. 2023 prešli v stabilno financiranje v obliki Infrastrukturne dejavnosti, ki je zaokrožena celota raziskovalne infrastrukture kot podpore znanstvenoraziskovalni dejavnosti prejemnikov stabilnega financiranja. Dodatno se (so)financira tudi razvoj nacionalne infrastrukture, ki omogoča sodelovanje v mednarodnih infrastrukturnih projektih v skladu z NRRI in smernicami ESFRI (v nadaljevanju: projekti NRRI / ESFRI). Sredstva za ESFRI so bila izplačana v skladu s programom dela za leto 2023.

Del stabilnega financiranja je tudi usposabljanje in razvoj znanstvenih kadrov, natančneje mladi raziskovalci. Namen instrumenta je, da se obnovita raziskovalni in raziskovalno-pedagoški kader prejemnika, povečata raziskovalna zmogljivost programskih in projektnih skupin ter kadrovski potencial za druge uporabnike iz javnega in zasebnega sektorja.

Financiranje usposabljanja mladih raziskovalcev zelo uspešno poteka že od leta 1985 in je izdatno prispevalo k povečanju kakovosti in obsega raziskav ter h kadrovskemu pomlajevanju raziskovalnih skupin, ZZrID pa je mlade raziskovalce uvrstil v stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti.

Usposabljanje mladih raziskovalcev se financira iz sredstev programskega stebra prejemnika stabilnega financiranja v obsegu največ 4 FTE, in sicer ne glede na trajanje obdobja financiranja.

Aktivnosti 2023

Minister, pristojen za znanost, je v začetku februarja 2023 na podlagi drugega odstavka 21. člena in četrtega odstavka 93. člena ZZrID ter drugega odstavka 3. člena uredbe izdal sklep, s katerim je določil, da se za leto 2023 50,15 % letnega prirasta sredstev državnega proračuna za znanstvenoraziskovalno dejavnost (letni prirast v višini 67.276.973,81 EUR) namenijo za stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, kar znaša 33.739.402,37 EUR za 11 mesecev oz. 36.806.620,77 EUR za 12 mesecev. Minister, pristojen za znanost, je v začetku februarja 2023 na podlagi prvega odstavka 22. člena, tretjega in četrtega odstavka 93. člena ZZrID ter drugega odstavka 3. člena uredbe izdal še en sklep, s katerim je odločil, da sredstva za razvojni steber financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti (v nadaljevanju: RSF) za leto 2023 znašajo 13.100.000,00 EUR, letni obseg RSF pa v prvem pogodbenem obdobju ostaja nespremenjen. V skladu z ZZrID so sredstva za RSF prejemnikom stabilnega financiranja prvič dodeljena za leto 2023. Stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti za leto 2023 je bilo izvedeno v skupni višini 219.016.160,69 EUR, od tega v okviru ARIS 158.224.068,45 EUR.

Raziskovalni programi so del programskega stebra financiranja, razen v delu, ki se v prvem pogodbenem obdobju izvaja v gospodarskih družbah. Prejemniki stabilnega financiranja v svojem aktu določijo vsebino, obseg, način izvajanja raziskovalnega programa in izbora vodje raziskovalnega programa, ki mora izpolnjevati pogoje iz 63. člena ZZrID, ter pri tem upoštevajo uredbo in Splošni akt ARIS. Evalvacije raziskovalnih programov se v skladu s 30. členom ZZrID izvajajo periodično na obdobje šestih let po področjih panelov, kot so opredeljeni v Delovnem programu Evropskega raziskovalnega sveta, ki ga sprejme Znanstveni svet Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) in potrdi Evropska komisija. V prvem pogodbenem obdobju se evalvacije v skladu s 102. členom ZZrID izvajajo le na nekaterih področjih panelov, na drugih področjih pa še naprej poteka ocenjevanje v skladu s Pravilnikom o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti

(Uradni list RS, št. 52/16, 79/17, 65/19, 78/20, 145/20 in 186/21 – ZZrID; v nadaljnjem besedilu: pravilnik o postopkih).

Seznam področij panelov za evalvacije in leto evalvacije je bil določen s sklepom direktorja ARRS na predlog Znanstvenega sveta ARRS in je bil objavljen na spletni strani agencije. V prilogi sklepa so bili navedeni delovni prevod nazivov področij panelov ERC v slovenski jezik, razvrstitev raziskovalnih programov v skupine področij panelov ERC ter leto evalvacije raziskovalnih programov v prvem (2022–2027) in drugem (2028–2033) pogodbenem obdobju stabilnega financiranja.

Agencija ARRS je na podlagi 102. člena ZZrID, ki opredeljuje ocenjevanje raziskovalnih programov v prehodnem obdobju v skladu s predpisi, ki so veljali pred uveljavitvijo ZZrID, v letu 2022 izvedla Javni poziv za ocenjevanje raziskovalnih programov – 2022 (ocenjenih je bilo šest raziskovalnih programov), v letu 2023 pa je s strani ARIS potekalo ocenjevanje 37 raziskovalnih programov na podlagi Javnega poziva za ocenjevanje raziskovalnih programov – 2023.

Z uvrstitvijo usposabljanja mladih raziskovalcev v programski steber stabilnega financiranja je uveljavljena ureditev, pri kateri sta objava razpisa ter izbor mentorjev in kandidatov za mlade raziskovalce v pristojnosti prejemnika stabilnega financiranja. Prejemnik stabilnega financiranja v svojem aktu določi število mest za doktorske študente, mentorje, programe usposabljanja, kriterije, način ocenjevanja in izbor kandidatov za mlade raziskovalce. Za vse prejemnike stabilnega financiranja je s splošnim aktom ARIS določen enotni prvi rok za objavo javnega razpisa za mlade raziskovalce (15. marec oz. prvi naslednji delovni dan, če je ta dan dela prost). Mladi raziskovalec in njegov mentor morata biti zaposlena pri prejemniku stabilnega financiranja in biti člana iste programske skupine v obdobju usposabljanja mladega raziskovalca, mentor pa mora izpolnjevati pogoje za vodjo temeljnega ali aplikativnega raziskovalnega projekta. Prejemnik stabilnega financiranja je dolžan agenciji ARIS sporočiti imena mladih raziskovalcev ter podatke o uspešno zaključenem usposabljanju in datumu zagovora doktorske disertacije mladega raziskovalca. Mladi raziskovalci bodo ocenjeni v sklopu evalvacij iz 30. člena ZZrID, ki se začnejo v letu 2024.

Načrtovana in realizirana sredstva

Tabela 5: Načrtovana in realizirana sredstva v 2023 za projekt 3330-23-0003: Stabilno financiranje ZRD 2023-2027 po denarnem toku

Projekt	Naziv	Finančni načrt 2023 (EUR)	Realizacija 2023 (EUR)	Realizacija 2023/Finančni načrt 2023 (EUR)
3330-23-0003	Stabilno financiranje ZRD 2023-2027	224.467.571,95	224.467.571,95	100,00 %
Po vsebinskih sklopih	ISF-upravljaljske in podporne dejavnosti		53.825.749,96	
	ISF-infrastruktura		18.476.870,35	
	PSF-Raziskovalni programi		98.502.244,96	
	PSF-Mladi raziskovalci		35.096.840,61	
	RSF- Razvojni steber		11.910.776,86	
	Ustanoviteljske obveznosti javnim raziskovalnim zavodom		1.581.245,56	
	Ustanoviteljske obveznosti, instrumentalna infrastruktura		2.775.485,65	
	Ustanoviteljske obveznosti,		1.371.963,57	

	infrastrukturna dejavnost			
	Temeljno in aplikativno raziskovanje, programi		926.394,43	

Realizacija sredstev za projekt 3330-23-0003: Stabilno financiranje ZRD 2023-2027 v letu 2023 je bila 100 %. Za projekt je bilo namenjenih 224.467.571,95 EUR. Od tega zneska je bil največji delež porabljen za PSF-Raziskovalni programi, sledile so ISF-upravljaljske in podporne dejavnosti.

Kazalniki

Tabela 6: Realizacija ciljnih vrednosti kazalnikov za projekt Stabilno financiranje ZRD 2023-2027

Kazalnik	Dosežena vrednost 2023	Ciljna vrednost 2023	Realizacija
I11376 Število prejemnikov stabilnega financiranja*	55	55	100
I10299 Število FTE za izvajanje raziskovalnih projektov in raziskovalnih programov	1924,70	2640	73
I10322 Število MR, ki se usposabljuje, v FTE (polno plačani raziskovalci)	802	820	98

* Pri kazalniku, s katerimi spremljamo število prejemnikov stabilnega financiranja, so štete le krovne raziskovalne organizacije.

Kazalnik: I11376 – Število prejemnikov stabilnega financiranja

S sprejetjem ZZrID so ustanoviteljske obveznosti in infrastrukturni programi uvrščeni v stabilno financiranje, ki je med drugim namenjeno pokrivanju fiksnih stroškov delovanja, stroškov upravljanja in vodenja, stroškov vzdrževanja in obnavljanja nepremičnin in opreme ter nekaterih drugih stroškov delovanja. V letu 2023 je agencija ARRS financirala 55 prejemnikov stabilnega financiranja. Tudi po ustanovitvi agencije ARIS 11. 5. 2023 se je financiranje nadaljevalo za teh 55 prejemnikov.

Kazalnik: I10299 – Število FTE za izvajanje raziskovalnih projektov in raziskovalnih programov

Za učinkovito delovanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, visokošolskega izobraževanja, gospodarskega razvoja in v določenem delu tudi drugih družbenih dejavnosti mora biti zagotovljen ustrezen obseg financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Eno od meril je število plačanih ekvivalentov polne zaposlitve oziroma FTE (ang. *Full Time Equivalent*). Del števila FTE je plačan v obliki stabilnega financiranja raziskovalnih organizacij, del pa prek razpisov, ki vnašajo element konkurenčnosti, kot na primer pri razpisih za financiranje raziskovalnih projektov. Za optimalno delovanje sistema so pomembni dolgoročna predvidljivost, zadosten obseg financiranja in ustrezen delež stabilnega financiranja.

Zaradi spremembe načina financiranja v skladu z ZZrID, s katerim je bilo uvedeno stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ni več smiselno, da spremljamo skupaj podatek za programe in projekte (kazalnik je bil ukinjen v proračunu za leto 2025). Obseg financiranja za izvajanje raziskovalnih programov in projektov je v letu 2023 znašal 1924,70 FTE, kar je precej nižja vrednost od ciljne vrednosti, podobne vrednosti dosegamo že zadnjih nekaj let, kar pomeni, da je bila ciljna vrednost postavljena previsoko in v praksi ni bila realizirana. V prihodnje bodo na agenciji podatek spremljali ločeno za stabilno financiranje in raziskovalne projekte.

Kazalnik: I10322 – Število MR, ki se usposabljuje v FTE (polno plačani raziskovalci)

Kazalnik odraža obseg financiranja mladih raziskovalcev, izražen v ekvivalentih polne zaposlitve. Vrednost kazalnika je vedno nekoliko nižja od števila mladih raziskovalcev zaradi upravičenih odsotnosti

z dela, kot so porodniški dopust, starševski dopust in daljša bolniška odsotnost. V letu 2023 je vrednost kazalnika znašala 802 FTE, kar je skoraj na ravni ciljne vrednosti.

Tudi na področju stabilnega financiranja niso dosegli vseh ciljnih vrednosti pri izbranih kazalnikih, predvsem odstopa kazalnik Število FTE za izvajanje raziskovalnih projektov in raziskovalnih programov, pri čemer se ponovno pojavi vprašanje ali so ciljne vrednosti postavljene previsoko? Vsaj v primeru omenjenega kazalnika, bi bilo smiselno ciljno vrednost precej znižati.

Projekt 3330-23-0004: Raziskovalni projekti 2023-2027

Prejemniki sredstev za izvajanje temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov so lahko pravne ali fizične osebe, ki so vpisane v Evidenci RO in izpolnjujejo predpisane pogoje.

Temeljni raziskovalni projekti

Temeljni raziskovalni projekti so izvirna eksperimentalna oziroma teoretična dela, s katerimi se želi pridobiti predvsem novo znanje o osnovah pojavov in zaznavnih dejstvih.

Aplikativni raziskovalni projekti

Namen aplikativnih raziskovalnih projektov je pridobivati novo znanje, usmerjeno predvsem k praktičnemu cilju ali namenu.

CRP

S sofinanciranjem CRP ARIS pomaga pri zagotavljanju raziskovalne podpore resorjem pri oblikovanju strateških ciljev razvoja Slovenije ter pri odločanju o temeljnih razvojnih nalogah, ki so nujne za njeno večjo konkurenčnost, prilagodljivost in inovativnost. Projekti CRP se oblikujejo, izvajajo in financirajo v sodelovanju s posameznimi ministrstvi in drugimi zainteresiranimi proračunskimi uporabniki.

Podoktorski raziskovalni projekti

Kot pomemben instrument za povezovanje, mobilnost in pretok raziskovalcev ARIS s sredstvi državnega proračuna sofinancira tudi podoktorske raziskovalne projekte, ki so lahko temeljni ali aplikativni ter se izvajajo zato, da raziskovalke in raziskovalci po doktoratu pridobijo dodatne raziskovalne izkušnje in znanje.

Podporni instrumenti za spodbujanje prijav na razpise Evropskega raziskovalnega sveta (ERC)

V želji, da bi bili raziskovalci in raziskovalke, ki oddajo prijavo s slovensko raziskovalno organizacijo kot gostiteljsko institucijo, uspešni na razpisih ERC, agencija ponuja prijaviteljem štiri podporne instrumente: ERC fokus, ERC perspektiva, ERC potencial in ERC nova obzorja.

ERC fokus je bil do sprejetja novega Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti poimenovan ERC gostovanja. Pri razpisu ERC fokus agencija (so)financira gostovanja pri nekdanjih in sedanjih vodjah projektov ERC zunaj Republike Slovenije, ki so že izvedli ali trenutno izvajajo znanstvenoraziskovalne projekte ERC (Starting Grant, Consolidator Grant, Advanced Grant) na področju katere koli znanstvene vede. Gostovanja raziskovalcev iz Slovenije so časovno sklenjena (nedeljiva) gostovanja v trajanju od enega do šest mesecev. Namen razpisa je sodelovanje z nekdanjim ali sedanjim vodjo projekta ERC in s tem razvijanje usposobljenosti za pripravo lastnega projekta ter povečanje možnosti, da raziskovalec iz Slovenije postane sam prejemnik projekta ERC. Po zaključenem gostovanju je obvezna prijava projekta ERC.

ERC perspektiva je bil do uveljavitve novega ZZrID poimenovan ERC komplementarna shema. Prijavo za raziskovalni projekt ERC perspektiva lahko vložijo prijavitelji za raziskovalce, ki so bili na razpisih ERC (Starting Grant, Consolidator Grant, Advanced Grant) v vlogi gostiteljske raziskovalne organizacije v Sloveniji in so na razpisu ERC v recenzijskem postopku dosegli prag za možno (so)financiranje, ki je določen v veljavnem razpisu, niso pa bili izbrani za sofinanciranje pri ERC. Raziskovalni projekt ERC perspektiva mora omogočati realizacijo raziskav, ki bodo vodile h glavnim ciljem raziskovalnega projekta, s katerim je prijavitelj kandidiral na razpisu ERC. Namen razpisa je, da se prijaviteljem zagotovi pogoje, da izpopolnijo lastno znanstveno odličnost in prvotno idejo raziskovalnega projekta z namenom, da vodja raziskovalnega projekta ERC perspektiva ponovno odda prijavo na razpis ERC z večjo možnostjo, da postane dobitnik projekta ERC.

ERC potencial je nov instrument in je bil prvi javni razpis, objavljen v letu 2023. Prijavo za raziskovalni projekt ERC potencial lahko vložijo prijavitelji v vlogi gostiteljske raziskovalne organizacije v Sloveniji za raziskovalce, ki so bili na razpisih ERC (Starting Grant, Consolidator Grant, Advanced Grant ali Synergy Grant) s prijavo projekta ERC uspešni. Namen razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov ERC potencial je zagotoviti začetno podporo za pripravo na izvajanje pridobljenega projekta ERC, v vmesnem časovnem obdobju, med obvestilom ERC o (so)financiranju projekta ERC in njegovim dejanskim pričetkom izvajanja. Projekt ERC se mora izvajati na gostiteljski RO v Sloveniji.

ERC nova obzorja je nov instrument in je bil prvi javni razpis, objavljen v letu 2023. Prijavo za raziskovalni projekt ERC nova obzorja lahko vložijo prijavitelji, raziskovalne organizacije, za raziskovalce, nosilce projekta ERC (Starting Grant, Consolidator Grant, Advanced Grant, Synergy Grant). Prijavitelj mora biti na navedenih potekajočih oziroma zaključenih razpisih ERC v vlogi gostitelja raziskovalne organizacije v Sloveniji. Namen razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov ERC nova obzorja je zagotoviti ohranjanje jedra že vzpostavljene raziskovalne skupine za izvajanje raziskovalnega projekta ERC, priprava na obvezno ponovno oddajo prijave na razpis ERC oziroma na oddajo prijave na razpise okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije v vlogi koordinatorja projekta okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije, obenem pa spodbuditi sodelovanje in prenos znanja med raziskovalnimi organizacijami v Sloveniji, saj mora biti na raziskovalnem projektu ERC nova obzorja poleg matične RO vključena vsaj še ena sodelujoča RO.

Pečati odličnosti MSCA

Shema štipendij Marie Skłodowska-Curie omogoča priložnost za obetavne podoktorske študente za izvedbo raziskav, različnih usposabljanj in mreženja raziskovalcev, podeljeni pečat odličnosti (Seal of Excellence) pa omenjeno shemo nadgrajuje. Namen pečata odličnosti je spodbujanje države k financiranju tovrstnih projektov iz nacionalnih sredstev brez dodatnih nacionalnih ocenjevalnih postopkov.

Pečat odličnosti Marie Skłodowska-Curie Actions COFUND

Z namenom izboljšanja mednarodnega, medsektorskega in interdisciplinarnega podoktorskega usposabljanja ter mobilnosti raziskovalk in raziskovalcev agencija (so)financira tudi sheme pečat odličnosti Marie Skłodowska-Curie COFUND. V letu 2023 sta bila objavljena dva javna poziva za ta namen. Prvi je bil Javni poziv za (so)financiranje sheme doktorskega študija usposabljanja Marie Skłodowska-Curie COFUND – pečat odličnosti, katerega namen je bil (so)financiranje raziskovalnih organizacij, ki jim je bil v recenzentskem postopku Evropske komisije podeljen pečat odličnosti za izvedbo sheme doktorskega študija Marie Skłodowska-Curie COFUND. Drugi pa je bil Javni poziv za (so)financiranje sheme podoktorskega usposabljanja Marie Skłodowska-Curie COFUND – pečat odličnosti, katerega namen je (so)financiranje raziskovalnih organizacij, ki jim je bil v recenzentskem postopku Evropske komisije podeljen pečat odličnosti za izvedbo sheme podoktorskega usposabljanja Marie Skłodowska-Curie COFUND.

Mednarodni projekti

Z dogovorom o sodelovanju v okviru sheme vodilne agencije (Lead Agency Agreement) dve ali več agencij iz različnih držav raziskovalcem omogočijo prijavo skupnega raziskovalnega projekta pri eni od agencij (pri t. i. vodilni agenciji), ki izvede ocenjevalni postopek skupne prijave. Sodelovanje po principu vodilne agencije je mogoče na dva načina, in sicer: ARIS nastopa v vlogi vodilne agencije ali v vlogi partnerske agencije. ARIS je ena od dvanajstih evropskih agencij, ki so v letu 2020 podpisale dogovor o multilateralni vodilni agenciji za (so)financiranje znanstveno odličnih bilateralnih oziroma tristranskih raziskovalnih projektov Weave. Agencija ARIS je imela v letu 2023 tovrstno neposredno sodelovanje vzpostavljeno s FWF (Avstrija), FWO (Belgija), GACR (Češka), HRZZ (Hrvaška), NCN (Poljska), SNSF (Švica), FNR (Luksemburg). V roku petletnega prehodnega obdobja, ki je definiran v podpisanim dogovoru, pa bo sodelovanje v okviru tega instrumenta predvidoma vzpostavljeno tudi z ostalimi podpisnicami dogovora. ARIS v tem okviru (so)financira tudi raziskovalne projekte iz sheme vodilne agencije. Ta mehanizem je bil razvit med agencijami članicami krovnega evropskega združenja agencij Science Europe.

Dosedanje sodelovanje po principu vodilne agencije z madžarsko agencijo NKFIH ostane nespremenjeno in se bo izvajalo na že uveljavljen način.

Mednarodna partnerstva

Aktivnosti v povezavi s sodelovanjem Slovenije v programu PRIMA koordinira MVZI. ARIS sledi izhodiščem resornega ministrstva in (so)financira slovenski del skupnega raziskovalnega projekta v skladu s svojimi pravnimi normami v skupnih raziskovalnih projektih PRIMA, ki so na razpisu PRIMA v postopku mednarodne recenzije pozitivno ocenjeni in predlagani v (so)financiranje. V tem sklopu prikazujemo tudi t. i. projekte ERA, ki izhajajo iz mednarodnih razpisov mrež v prostoru ERA, v katerih sodeluje ARIS (JPI Urbana Evropa oz. *Driving Urban Transitions towards a Sustainable Future* – DUT in NORFACE s programom CHANCE).

Aktivnosti 2023

Agencija ARRS je januarja 2023 na spletni strani objavila Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2023. Javni razpis za leto 2023 je bil izveden v eni fazi. Na javni razpis je prispelo 1048 pravočasnih, popolnih in v predpisani obliki izpolnjenih prijav. 31 prijav na javni razpis ni izpolnjevalo razpisnih pogojev, zato jih je agencija s sklepom zavrnila. Dve od navedenih prijav sta bili naknadno, na podlagi odločitve v ugovornem postopku, sprejeti v ocenjevanje. Po odstopu štirih prijaviteljev od prijave je bilo v ocenjevanje in v obravnavo na mednarodni panel uvrščenih 1015 prijav. Agencija ARIS je nadaljevala s postopki izbora, ki so bili začeti v okviru ARRS. Za (so)financiranje je bilo izbranih 234 raziskovalnih projektov, od tega 14 raziskovalnih projektov v sodelovanju s partnerskimi agencijami.

Agencija ARIS je novembra 2023 na spletni strani objavila Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2024.

CRP

V letu 2023 je agencija ARIS v okviru CRP v soglasju s 24 udeleženci pripravila Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2023« v letu 2023. Predmet javnega razpisa so bili tematski sklopi in teme v okviru naslednjih težišč:

- Težišče 1: Vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba;
- Težišče 2: Visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse;
- Težišče 3: Učenje za in skozi vse življenje;
- Težišče 4: Ohranjeno zdravo naravno okolje;
- Težišče 5: Visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Na Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2023« v letu 2023 je prispelo 116 pravočasnih, popolnih in v predpisani obliki izpolnjenih prijav. Ena prijava ni izpolnjevala razpisnih pogojev, zato jo je agencija s sklepom zavrnila. V ocenjevalni postopek in v obravnavo je bilo uvrščenih 115 prijav. Za sofinanciranje je bilo izbranih 90 raziskovalnih projektov.

Podoktorski projekti

V okviru Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2023 je bilo za (so)financiranje izbranih 35 podoktorskih projektov.

Podporni instrumenti za spodbujanje prijav na razpise Evropskega raziskovalnega sveta (ERC)

V letu 2023 je sedem slovenskih raziskovalcev pričelo z izvajanjem projektov ERC (Starting Grant, Consolidator Grant ali Advanced Grant), k čemur so svoj del prispevali tudi podporni instrumenti agencije ERC. Agencija je v letu 2023 pričela s (so)financiranjem kar 16 raziskovalnih projektov ERC perspektiva (predhodno imenovanih raziskovalni projekti ERC komplementarne sheme). Poleg tega je agencija pričela v letu 2023 (so)financirati obiske pri nosilcih projektov ERC dvema slovenskima raziskovalcema. V okviru javnega razpisa za ERC potencial so bili odobreni štirje raziskovalni projekti, ki so se pričeli (so)financirati v letu 2023. Odobren je bil tudi prvi raziskovalni projekt nova obzorja, ki se pričel (so)financirati januarja 2024.

Pečat odličnosti Marie Skłodowska-Curie Actions COFUND

Agencija je v letu 2023 objavila dva javna poziva za (so)financiranje sheme podoktorskega usposabljanja Marie Skłodowska-Curie COFUND – pečat odličnosti; v (so)financiranje je bila izbrana ena shema doktorskega študija. V letu 2023 je bila na podlagi prvega Javnega poziva za (so)financiranje sheme podoktorskega usposabljanja Marie Skłodowska-Curie COFUND – pečat odličnosti v

(so)financiranje izbrana ena shema doktorskega študija, ki je tudi pričela z izvajanjem v letu 2023. Za shemo podoktorskega usposabljanja v okviru drugega javnega poziva pa je agencija v letu 2023 objavila drugi javni poziv in postopek izbora v letu 2023 še ni bil zaključen.

Pečat odličnosti Marie Skłodowska-Curie

Agencija ARIS je v letu 2023 omogočila oddajo prijav za (so)financiranje raziskovalnih projektov Marie Skłodowska-Curie – pečat odličnosti na podlagi neposredne pogodbe. Do roka za oddajo prijav so bile oddane tri prijave. Dva prijavitelja sta od prijave naknadno odstopila, ker sta bila s strani Evropske komisije (rezervni seznam) sprejeta za financiranje. Edina preostala prijava pa je ponovno kandidirala na mednarodnem razpisu HORIZON-MSCA-2023-PF-01-01 – podoktorske štipendije Marie Skłodowska-Curie za leto 2023, katerega rezultati v letu 2023 še niso bili znani.

Mednarodni projekti

V letu 2023 je bilo na podlagi sheme (so)financiranja raziskovalnih projektov Weave, pri kateri (so)financiranje poteka na podlagi neposredne pogodbe in ARIS deluje v vlogi partnerske agencije, možno pri ARIS oddati prijavo slovenskega dela skupnega raziskovalnega projekta Weave v sodelovanju s šestimi tujimi vodilnimi agencijami (FWO, FWF, NCN, GA ČR, SNSF, FNR). Omogočena je bila tudi oddaja prijave z madžarsko vodilno agencijo NKFIH. Za (so)financiranje je bilo v letu 2023 sprejetih skupaj 32 raziskovalnih projektov Weave in v sodelovanju z madžarsko vodilno agencijo NKFIH, kjer je ARIS delovala v vlogi partnerske agencije.

Mednarodna partnerstva

PRIMA je partnerstvo 19 držav na področju raziskav in inovacij v Sredozemlju ter deluje kot skupno znanstveno, finančno in administrativno upravljanje prek enotnega sekretariata. Partnerstvo deluje na treh ključnih področjih s fokusom na Sredozemlju: upravljanje z vodami, kmetijskimi sistemi in agroživilskimi verigami. V letu 2023 je agencija (so)financirala 6 raziskovalnih projektov PRIMA v skupni vrednosti 129.973,37 evra.

Partnerstvo na področju raziskav in inovacij v Sredozemlju (PRIMA) je v letu 2023 objavilo mednarodni razpis, na katerega je prijavo znotraj t. i. »Section 2« mednarodnega razpisa oddalo šest slovenskih prijaviteljev v okviru mednarodnega konzorcija. Od tega je bilo pet prijaviteljev pozvanih k oddaji prijave v drugo fazo izbora prijav mednarodnega razpisa. Izbor prijav znotraj mednarodnega razpisa PRIMA v letu 2023 še ni bil zaključen.

Evropsko partnerstvo Spodbujanje prehodov na trajnostno prihodnost v mestnih okoljih (ang. Driving Urban Transitions towards a Sustainable Future – DUT) je eno od 49 evropskih partnerstev okvirnega programa Obzorje Evropa, v katerem sodeluje 67 partnerjev iz 28 držav, vključno z nacionalnimi in regionalnimi oblikovalci politik, financerji raziskav in inovacij ter agencijami, ki delujejo na področju urbane politike. Partnerstvo temelji na dosežkih Skupne programske pobude Urbana Evropa (ang. Joint Programming Initiative Urban Europe – JPI UE) ter je tesno povezano z evropsko misijo 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest. V letu 2023 je agencija (so)financirala tri raziskovalne projekte DUT v skupni višini 38.371,72 EUR.

Konzorcij CHANSE – Sodelovanje humanistike in družboslovja v Evropi (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe), ki deluje v okvirju ERA-NET, sta soustvarili omrežji HERA in mreža NORFACE z namenom povezovanja in podpiranja raziskav na področjih humanistike oziroma družbenih ved; skupno pobudo podpira 24 organizacij za financiranje raziskav. V letu 2023 je agencija (so)financirala štiri projekte v višini 52.268,16 EUR, ki so bili izbrani na razpisu Transformacije: družbena in kulturna dinamika v digitalni dobi (Transformations: social and cultural dynamics in the digital age).

Načrtovana sredstva in realizacija

Tabela 7: Načrtovana in realizirana sredstva v 2023 za projekt 3330-23-0004: Raziskovalni projekti 2023-2027 po denarnem toku

Projekt	Naziv	Finančni načrt 2023 (EUR)	Realizacija 2023 (EUR)	Realizacija 2023/Finančni načrt 2023 (EUR)
---------	-------	---------------------------	------------------------	--

3330-23-0004	Raziskovalni projekti 2023-2027	81.870.801,63	81.865.801,42	99,99 %
Po vsebinskih sklopih	Temeljno in aplikativno raziskovanje, projekti		59.105.118,01	
	Projekti ERA		220.964,91	
	Projekti ESF, ERC		12.846.327,39	
	MSCA COFUND		176.250,56	
	Ciljni raziskovalni programi		3.892.663,27	
	Podoktorski projekti		5.624.477,28	

Realizacija sredstev za projekt 3330-23-0004: Raziskovalni projekti 2023-2027 v letu 2023 je bila 99,99 %. Za projekt je bilo namenjenih 81.870.801,63 EUR, porabljenih pa 81.865.801,42 EUR. Od tega zneska je bil največji delež porabljen za temeljne in aplikativne projekte, sledili so projekti ESF, ERC.

Kazalniki

Tabela 8: Realizacija ciljnih vrednosti kazalnikov za projekt Raziskovalni projekti 2023-2027

Kazalnik	Dosežena vrednost 2023	Ciljna vrednost 2023	Realizacija
I10722 Delež sredstev za projekte, katerih nosilci so mlajši raziskovalci največ 10 aktivnih let po zagovoru doktorata	23	20	115
I06304 Število ciljnih raziskovalnih projektov	254	120	212
I06571 Število različnih uporabnikov ciljnih raziskovalnih projektov	27	20	135
I10299 Število FTE za izvajanje raziskovalnih projektov in raziskovalnih programov	1924,70	2640	73
I10347 Delež sredstev za podoktorske projekte med vsemi sredstvi za projekte	8,6	10,4	83
I10320 Število RO prejemnikov podoktorskih projektov	50	40	125
I10723 Obseg podoktorskih projektov v FTE	75,02	80	94

Kazalnik: I10722 – Delež sredstev za projekte, katerih nosilci so mlajši raziskovalci največ 10 aktivnih let po zagovoru doktorata

Med ukrepi ARIS in ARRS v zadnjih letih je bilo povečanje deleža raziskovalnih projektov, ki jih vodijo mlajši raziskovalci (do 10 let po doktoratu). ARRS je načrtoval in izvajal stabiliziranje deleža projektov, ki jih vodijo mladi doktorji (do 10 let po zagovoru doktorata), na ciljni vrednosti 20 % pri vsakoletnem razpisu za temeljne in aplikativne raziskovalne projekte, ARIS pa je to delo nadaljeval. V ta delež niso

všteti podoktorski projekti. V letu 2022 je bila dosežena vrednost 27,4 %, v letu 2023 pa sicer nekoliko nižja (23,0 %), vendar se je delež v času po 11. 5. 2023, ko je bil ustanovljen ARIS, nekoliko zvišal (do 10. 5. 2023 je bil delež 22,2-odstoten).

Kazalnik: I06304 – Število ciljnih raziskovalnih programov

Splošno zmanjševanje proračunskih sredstev v preteklem obdobju je povzročilo veliko zmanjšanje števila uporabnikov projektov Ciljnih raziskovalnih programov (v nadaljevanju: CRP). Agencija ARRS je z revitalizacijo CRP v letu 2015 obrnila trend v pozitivno smer. Z realizacijo Javnega razpisa Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2017« v letu 2017 in Javnega razpisa za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »Zagotovimo.si hrano za jutri« v letu 2018 se je število projektov znatno povečalo. V letu 2021 je agencija ARRS začela s financiranjem dveh programov CRP, in sicer Ciljnega raziskovalnega programa »Zagotovimo.si hrano za jutri« v letu 2020-II in Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2021« v letu 2021. V letu 2022 je agencija ARRS začela s financiranjem projektov na podlagi dveh novih javnih razpisov, in sicer Javnega razpisa za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »Naša hrana, podeželje in naravni viri« v letu 2022 ter Javnega razpisa za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2022« v letu 2022. V letu 2023 je ARIS pripravil Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2023«, ki je bil objavljen 12. 5. 2023. V letu 2023 je bilo sicer 254 ciljnih raziskovalnih programov, kar je za 28 % več kot leto prej, presegli smo tudi ciljno vrednost.

Kazalnik: I06571 – Število različnih uporabnikov ciljnih raziskovalnih programov

Splošno zmanjševanje proračunskih sredstev je povzročilo veliko zmanjšanje števila uporabnikov CRP. Agencija ARRS je z revitalizacijo CRP v letu 2015 obrnila trend v pozitivno smer. V letu 2022 je dosežena vrednost nekoliko preseгла ciljno vrednost. Število različnih uporabnikov se je povečalo zaradi zainteresiranosti (udeležencev CRP) za sodelovanje pri razpisih CRP. Trend se je nadaljeval tudi v letu 2023, ko je bilo vsega skupaj 27 različnih uporabnikov ciljnih raziskovalnih programov, in sicer v obdobju po ustanovitvi ARIS 6.

Kazalnik: I10299 – Število FTE za izvajanje raziskovalnih projektov in raziskovalnih programov

Za učinkovito delovanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, visokošolskega izobraževanja, gospodarskega razvoja in v določenem delu tudi drugih družbenih dejavnosti mora biti zagotovljen ustrezen obseg financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Eno od meril je število plačanih ekvivalentov polne zaposlitve oziroma FTE (ang. *Full Time Equivalent*). Del števila FTE je plačan v obliki stabilnega financiranja raziskovalnih organizacij, del pa prek razpisov, ki vnašajo element konkurenčnosti, kot na primer pri razpisih za financiranje raziskovalnih projektov. Za optimalno delovanje sistema so pomembni dolgoročna predvidljivost, zadosten obseg financiranja in ustrezen delež stabilnega financiranja.

Zaradi spremembe načina financiranja v skladu z ZZrID, s katerim je bilo uvedeno stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ni več smiselno, da spremljamo skupaj podatek za programe in projekte (kazalnik je bil ukinjen v proračunu za leto 2025). Obseg financiranja za izvajanje raziskovalnih programov in projektov je v letu 2023 znašal 1924,70 FTE, kar je precej nižja vrednost od ciljne vrednosti, podobne vrednosti dosegamo že zadnjih nekaj let, kar pomeni da je bila ciljna vrednost postavljena previsoko in v praksi ni realizirana. V prihodnje bomo na agenciji podatek sicer še vedno spremljali ločeno za stabilno financiranje in raziskovalne projekte.

Kazalnik: I10347 – Delež sredstev za podoktorske projekte med vsemi sredstvi za projekte

V zadnjih letih je med ukrepi ARRS in ARIS povečanje deleža podoktorskih raziskovalnih projektov na najmanj 10 % pri vsakoletnem razpisu za temeljne in aplikativne raziskovalne projekte. V letu 2023 sicer še nismo dosegli ciljne vrednosti, saj je bil ta delež 8,6 %. Na nižji delež sredstev podoktorskih projektov v strukturi vseh sredstev, izplačanih za izvajanje raziskovalnih projektov, vpliva povečanje sredstev za ERC komplementarno shemo, projektov v shemi vodilne agencije ter ciljnih raziskovalnih projektov; brez upoštevanja slednjih bi bil delež podoktorskih projektov 8,3 %. Na nižji delež vplivajo tudičasne prekinitve financiranja zaradi nastopa porodniškega dopusta, dejstvo, da si zaključki razpisov sledijo v obdobju oziroma času, nekoliko daljšem od enega leta, ter dejstvo, da se podoktorski projekti sofinancirajo 2 leti, ostali projekti pa skoraj v vseh primerih 3 leta. V naslednjih letih si bomo prizadevali povečati delež podoktorskih raziskovalnih projektov v razpisu za temeljne in aplikativne projekte, saj

preko njih mladi doktorji pridobijo možnost zaposlitve v raziskovalnih organizacijah ali gospodarstvu in se tako lahko zmanjša odhod mladega vrhunsko usposobljenega kadra v tujino.

Kazalnik: I10320 – Število RO prejemnikov podoktorskih projektov

Cilj je sočasno povečevanje obsega podoktorskih projektov in števila raziskovalnih organizacij, prejemnic podoktorskih projektov. V letu 2023 je bilo prejemnic podoktorskih projektov 50 raziskovalnih organizacij, od tega v času od ustanovitve ARIS 7. Kljub nižji vrednosti glede na leto 2022, saj nov razpis za financiranje podoktorskih projektov še ni končan, je ciljna vrednost za leto 2023 dosežena.

Kazalnik: I10723 – Obseg podoktorskih projektov v FTE

Cilj je povečevati število podoktorskih projektov, s pomočjo katerih si mladi pridobijo možnost zaposlitve v raziskovalni organizaciji ali gospodarstvu. V letu 2023 je agencija ARRS/ARIS iz sredstev državnega proračuna financirala 112 podoktorskih projektov v skupnem obsegu 75,02 FTE.

Na področju raziskovalnih projektov so bile ciljne vrednosti dosežene ali presežene pri štirih kazalnikih, izstopa predvsem področje ciljnih raziskovalnih programov. Pri prav tako štirih kazalnikih ciljne vrednosti niso bile dosežene. Predvsem področje podoktorskih projektov je tisto, kjer si bo agencija tudi v prihodnje prizadevala povečati delež teh projektov.

Projekt 3330-23-0005: Mednarodno znanstvenoraziskovalno sodelovanje 2023-2027

Z znanstvenoraziskovalno aktivnostjo v mednarodnem okolju ARIS povečuje vlogo Slovenije pri snovanju evropske znanstvenoraziskovalne in razvojne politike ter soustvarja in odpira priložnosti za izmenjavo znanja z mehanizmi aktivnega spodbujanja vključevanja slovenskih raziskovalnih organizacij, znanstvenih združenj in razvojnih ustanov ter njihovih raziskovalcev in raziskovalk v svetovni in evropski raziskovalni prostor. S spodbujanjem znanstvenoraziskovalne aktivnosti v mednarodnem okolju ARIS povečuje mobilnost raziskovalcev v obe smeri.

V okviru proračunske postavke Mednarodno znanstveno sodelovanje je agencija ARIS s sredstvi državnega proračuna v letu 2023 izvajala in (so)financirala naslednje aktivnosti:

- bilateralne raziskovalne projekte;
- aktivnosti bilateralnega sodelovanja – dvostransko sodelovanje;
- okvirne programe EU – spodbujanje prijav na evropske projekte;
- gostovanja pri vodjih projektov ERC – ERC fokus;
- mednarodno promocijo znanosti;
- spodbujanje aktivne udeležbe izjemnih mlajših raziskovalcev na odmevnih mednarodnih programih za mlajše raziskovalce.

Dvostransko sodelovanje v obliki raziskovalnih projektov je nadgradnja mobilnosti pri dvostranskem mednarodnem sodelovanju. ARIS sofinancira dvostransko sodelovanje v okviru ustaljenih instrumentov dvostranskega sodelovanja. Prevzemanje novih obveznosti za sofinanciranje bilateralnih raziskovalnih projektov se skladno z mednarodnimi dogovori izvaja v okviru obstoječih instrumentov agencije.

ARIS na podlagi mednarodnih sporazumov, programov, memorandumov in protokolov, sklenjenih med Republiko Slovenijo in drugimi državami, skupaj z ministrstvom, pristojnim za znanost, v okviru dvostranskega sodelovanja sofinancira tako aktivnosti bilateralnega sodelovanja, ki se nanašajo predvsem na mednarodne izmenjave raziskovalcev, kot tudi bilateralne raziskovalne projekte, ki poleg izmenjav raziskovalcev vključujejo tudi raziskovalno delo in so zajeti pri kazalniku I10325 – Število udeležencev v dvostranskem sodelovanju – projekti.

V okviru mednarodnih aktivnosti ARIS sofinancira slovenske prijavitelje projektov na razpisih okvirnega programa za raziskave in inovacije EU. Sofinancira se prispevek k stroškom priprave in prijave projektov na razpise, ki jih objavi Evropska komisija. Število prijav je odvisno od prijav raziskovalnih organizacij in od uspešnosti prijave v ocenjevalnem postopku Evropske komisije, t.j. doseganja mejnega praga, ki je opredeljen v javnem razpisu za izplačilo enkratnega finančnega prispevka k stroškom priprave in prijave projektov okvirnega programa za raziskave in inovacije EU, ki ga ARIS objavlja praviloma enkrat letno.

V okviru javnega razpisa za promocijo slovenske znanosti v tujini se spodbuja aktivnosti v zvezi s promocijo slovenske znanosti v tujini in povezovanjem znanstvenih dosežkov, kjer je zagotovljena primerna mednarodna in strokovna udeležba in povezovanje znanstvenih dosežkov. Program omogoča sodelovanje s slovenskimi raziskovalnimi organizacijami, raziskovalkami in raziskovalci iz zamejstva ter sodelovanje s slovenskimi raziskovalkami in raziskovalci, ki delujejo v tujini. V javni razpis so vključene inovativne aktivnosti za promocijo slovenske znanosti v tujini s ciljem podpore novim, prodornim idejam na področju promocije in komuniciranja znanosti. Odstopanje od ciljne vrednosti je posledica nižjega števila prijaviteljev na javni razpis in posledično nižjega končnega števila prejemnikov sredstev za promocijo slovenske znanosti v tujini.

Aktivnosti 2023

Bilateralni raziskovalni projekti

Znanstvenoraziskovalno sodelovanje med Republiko Slovenijo ter Komisariatom za alternativne energije in atomsko energijo (CEA) Francoske republike se izvaja na podlagi javnih razpisov. Predmet javnega razpisa je (so)financiranje dvoletnih bilateralnih raziskovalnih projektov.

V letu 2023 je bilo na podlagi Javnega razpisa za (so)financiranje znanstvenoraziskovalnega sodelovanja med Republiko Slovenijo ter Komisariatom za alternativne energije in atomsko energijo (CEA) Francoske republike v letih 2024–2025 v (so)financiranje izbranih pet bilateralnih raziskovalnih projektov, ki so se pričeli z izvajati v letu 2024.

V letu 2023 se je nadaljevalo (so)financiranje dveh bilateralnih raziskovalnih projektov z Ljudsko Republiko Kitajsko, in sicer na podlagi Javnega razpisa za sofinanciranje znanstvenoraziskovalnega sodelovanja (bilateralnih raziskovalnih projektov) med Republiko Slovenijo in Ljudsko republiko Kitajsko v letih 2020–2022. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje znanstvenoraziskovalnega dela v sodelovanju raziskovalcev iz obeh držav.

Aktivnosti bilateralnega sodelovanja – dvostransko sodelovanje

Mednarodno bilateralno znanstvenoraziskovalno sodelovanje je v letu 2023 potekalo v koordiniranem sodelovanju ministrstva, pristojnega za znanost, in ARIS. S programom mednarodnega bilateralnega znanstvenoraziskovalnega sodelovanja je zagotovljen prenos znanja iz širšega svetovnega okolja v Slovenijo in obratno. Aktivnosti bilateralnega sodelovanja se izvajajo predvidoma od 24 do 36 mesecev v obeh državah.

Okvirni programi EU – spodbujanje prijav na evropske projekte

ARIS prek javnega razpisa iz sredstev državnega proračuna sofinancira stroške prijav na razpise okvirnega programa za raziskave in inovacije EU. Število prijav je odvisno od prijav raziskovalnih organizacij na razpise okvirnega programa ter uspešnosti v ocenjevalnem postopku Evropske komisije, tj. pri doseganju mejnega praga, ki je opredeljen v javnem razpisu za izplačilo enkratnega finančnega prispevka k stroškom priprave in prijave projektov okvirnega programa za raziskave in inovacije EU, Obzorja Evropa, ki ga ARIS objavlja praviloma enkrat letno.

Popularizacija znanosti

V okviru javnega razpisa za sofinanciranje aktivnosti v zvezi s popularizacijo slovenske znanosti in povezovanjem znanstvenih dosežkov se spodbuja popularizacija slovenske znanosti v tujini, in sicer tam, kjer se zagotavlja primerna mednarodna in strokovna udeležba ter povezovanje znanstvenih dosežkov. Program omogoča sodelovanje s slovenskimi raziskovalnimi organizacijami ter raziskovalkami in raziskovalci, ki delujejo v tujini. V javni razpis so vključene inovativne aktivnosti za promocijo slovenske znanosti v tujini s ciljem podpore novim, prodornim idejam na področju promocije in komuniciranja znanosti.

Načrtovana sredstva in realizacija

Tabela 9: Načrtovana in realizirana sredstva v 2023 za projekt 3330-23-0005: Mednarodno znanstvenoraziskovalno sodelovanje 2023-2027

Projekt	Naziv	Finančni načrt 2023 (EUR)	Realizacija 2023 (EUR)	Realizacija 2023/Finančni načrt 2023 (EUR)
3330-23-0005	Mednarodno znanstvenoraziskovalno sodelovanje 2023-2027	1.588.721,16	1.587.721,16	99,94 %
Po vsebinskih sklopih	CEA, sodelovanje v EU prostoru		438.311,45	
	Mednarodni projekti, dvostransko sodelovanje		474.619,96	
	Mednarodni projekti, 6. okvirni program		342.000,00	
	Aktivna mednarodna udeležba izjemnih mlajših raziskovalcev		8.558,43	
	Gostovanja pri vodjah ERC		18.628,90	
	Promocija slovenske znanosti v tujini		305.602,42	

Realizacija sredstev za projekt 3330-23-0005: Mednarodno znanstvenoraziskovalno sodelovanje 2023-2027v letu 2023 je bila 99,94 %. Za projekt je bilo namenjenih 1.588.721,16 EUR, porabljenih pa 1.587.721,16 EUR. Od tega zneska je bil največji delež porabljen za mednarodne projekte, dvostransko sodelovanje, sledila je CEA, sodelovanje v EU prostoru.

Kazalniki

Tabela 10: Realizacija ciljnih vrednosti kazalnikov za projekt Mednarodno znanstvenoraziskovalno sodelovanje 2023–2027 po denarnem toku

Kazalnik	Dosežena vrednost 2023	Ciljna vrednost 2023	Realizacija
I10325 Število udeležencev v dvostranskem sodelovanju – projekti	16	6	267
I10327 Število udeležencev v dvostranskem sodelovanju – mobilnost	417	80	521
I10328 Število prijav raziskovalnih organizacij, ki so se prijavile na razpise okvirnih programov EU	342	450	76
I10329 Število prejemnikov sredstev za promocijo slovenske znanosti v tujini	9	15	60

Kazalnik: I10325 – Število udeležencev v bilateralnem sodelovanju – projekti

Bilateralno sodelovanje v obliki raziskovalnih projektov je nadgradnja mobilnosti pri bilateralnem mednarodnem sodelovanju. Agencija sofinancira bilateralno sodelovanje v okviru ustaljenih instrumentov bilateralnega sodelovanja. Prevzemanje novih obveznosti za sofinanciranje bilateralnih

raziskovalnih projektov se skladno z mednarodnimi dogovori izvaja v okviru obstoječih instrumentov ARIS. Bilateralno sodelovanje vključuje tudi sofinanciranje za bilateralne raziskovalne projekte z Ljudsko republiko Kitajsko ter Komisaratom za alternativne energije in atomsko energijo (CEA) Francoske republike. Doseganje ciljne vrednosti je tako kot v preteklih letih tudi v letu 2023 odvisno od odločitve meddržavne komisije, ki opravi končni izbor bilateralnih raziskovalnih projektov. V letu 2023 je bilo 16 udeležencev v bilateralnem sodelovanju – projekti, od tega 4 od ustanovitve ARIS.

Kazalnik: I10327 – Število udeležencev v bilateralnem sodelovanju – mobilnost

Agencija na podlagi mednarodnih sporazumov, programov, memorandumov in protokolov, sklenjenih med Republiko Slovenijo in drugimi državami, skupaj z ministrstvom, pristojnim za znanost, v okviru bilateralnega sodelovanja sofinancira aktivnosti bilateralnega sodelovanja, ki se nanašajo predvsem na mednarodne izmenjave raziskovalcev in so zajete pri kazalniku I10325 – Število udeležencev v bilateralnem sodelovanju – projekti. Doseganje ciljne vrednosti je odvisno od odločitev meddržavne komisije, ki opravi končni izbor aktivnosti bilateralnega sodelovanja, in na drugi strani od dejanske izvedbe odobrenih obiskov v okviru posamezne aktivnosti. V letu 2023 je bilo udeležencev v dvostranskem sodelovanju – mobilnost 417, kar je močno preseгло ciljne vrednosti. Ocenjujemo, da se je po pandemiji Covid-19, bilateralno sodelovanje zopet okrepilo.

Kazalnik: I10328 – Število prijav raziskovalnih organizacij, ki so se prijavile na razpise okvirnih programov EU

V okviru mednarodnih aktivnosti agencija sofinancira slovenske prijavitelje projektov na razpisih okvirnega programa za raziskave in inovacije EU. Sofinancira se prispevek k stroškom priprave in prijave projektov na razpise, ki jih objavi Evropska komisija. Število prijav je odvisno od prijav raziskovalnih organizacij in od uspešnosti prijave v ocenjevalnem postopku Evropske komisije, tj. od doseganja mejnega praga, ki je opredeljen v javnem razpisu za izplačilo enkratnega finančnega prispevka k stroškom priprave in prijave projektov okvirnega programa za raziskave in inovacije EU, ki ga agencija objavlja praviloma enkrat letno. Doseganje ciljne vrednosti je odvisno od števila oddanih prijav na razpise okvirnega programa za raziskave in inovacije EU ter obenem od uspešnosti le-teh v smislu doseganja mejnega praga, ki ga v javnem razpisu za spodbujanje teh prijav objavi agencija. Glede na dejstvo, da se je v letu 2021 število prijav izrazito zmanjšalo v primerjavi z letom 2020 zaradi prehoda iz Obzorja 2020 na nov okvirni program Obzorje Evropa, pri katerem je prišlo do zamika pri objavi razpisov ter posledično tudi pri evalvaciji prijav na razpise Obzorja Evropa, kar je vplivalo na izplačilo v okviru tega instrumenta v letu 2021, so prijavitelji na predmetni razpis ARRS v letu 2022 nadoknadili zamujene prijave, tako na razpise okvirnih programov Evropske unije kot na predmetni razpis ARRS, zaradi česar je v letu 2022 prišlo do realizacije večjega števila prijav glede na ciljno vrednost. V letu 2023 je bilo prijav glede na leto prej manj (342), prav tako nismo dosegli ciljne vrednosti, predvsem zato, ker se je v mesecu septembru razpis predčasno zaprl zaradi naravnih ujm in uveljavitve fiskalnega pravila.

Kazalnik: I10329 – Število prejemnikov sredstev za promocijo slovenske znanosti v tujini

V okviru javnega razpisa za promocijo slovenske znanosti v tujini se spodbuja aktivnosti v zvezi s promocijo slovenske znanosti v tujini in povezovanjem znanstvenih dosežkov, kjer je zagotovljena primerna mednarodna in strokovna udeležba ter povezovanje znanstvenih dosežkov. Program omogoča sodelovanje s slovenskimi raziskovalnimi organizacijami, raziskovalkami in raziskovalci iz zamejstva ter sodelovanje s slovenskimi raziskovalkami in raziskovalci, ki delujejo v tujini. V javni razpis so vključene inovativne aktivnosti za promocijo slovenske znanosti v tujini s ciljem podpore novim, prodornim idejam na področju promocije in komuniciranja znanosti. Javni razpis za popularizacijo znanosti je bil objavljen aprila 2023, prejemnikov teh sredstev je bilo 9.

Pri dveh kazalnikih so ciljne vrednosti v letu 2023 močno presežne, pri dveh pa ne. Kot že omenjeno pri podpornih dejavnosti, na vrednosti kazalnikov vplivajo različni dejavniki na katere agencija nima neposrednega vpliva, kot je npr. koliko prijav bodo imeli na posamezen razpis. V primeru, ko trend zadnjih let kaže na to, da so ciljne vrednosti postavljene previsoko, bi jih bilo smiselno znižati.

Načrt za okrevanje in odpornost

V skladu z Načrtom za okrevanje in odpornost, v katerega je agencija v vlogi vključena kot končni prejemnik (reforma A) in izvajalec ukrepov (investicija B in investicija C), je v obdobju od 2022 do 2026

predvidena okrepitev in opolnomočenje ARIS z 10 dodatnimi začasnimi projektnimi zaposlitvami v namen transformacije oz. reorganizacije sistema upravljanja na področju raziskovanja in inovacij za namen izvajanja naložb NOO, sodelovanja v programskem odboru, vzpostavitve mehanizmov povezovanja deležnikov raziskovalnega in inovacijskega sistema na podlagi skupnih dogodkov, okrepitev svetovanj deležnikom za podporo pri prijavih na centralizirane programe EU, izvajanja podpore pri krepitvi mednarodnega sodelovanja, krepitve kompetenc podjetij, sodelovanja s podpornim okoljem v tujini ter prenos znanja in dobrih praks v Slovenijo (reforma A).

Agencija ARIS je v letu 2023 pristopila k izvajanju sofinanciranja raziskovalno-inovacijskih projektov v podporo zelenemu prehodu, pri katerih bodo sofinancirani dolgoročnejši veliki raziskovalno-inovacijski sodelovalni projekti (investicija B), ter izvajanju sofinanciranja projektov in programov za krepitev mednarodne mobilnosti slovenskih raziskovalcev in raziskovalnih organizacij ter za spodbujanje mednarodne vpetosti slovenskih prijaviteljev, s ciljem okrepitev kadrovskih kapacitet in spodbujanja kroženja znanja prek mobilnosti onkraj državnih meja in integracije (investicija C).

Aktivnosti 2023

Agencija je v letu 2023 na področju izvajanja ukrepov iz Načrta za okrevanje in odpornost ter na podlagi krovnega sporazuma izvajal naslednje aktivnosti:

V sklopu izvajanja ukrepa C3.K8.RA in izvedbe programa »Aktivnosti krepitve ARRS in sistema upravljanja R&I« so bili v obravnavanem obdobju objavljeni javni razpisi za zasedbo vseh 10 delovnih mest, na podlagi katerih je bilo ob koncu obdobja zaposlenih osem oseb. Izvedeno je bilo prvo usposabljanje ARRIS in SPIRIT, namenjeno povezovanju in opolnomočenju obeh izvajalskih agencij ter snovanju skupnih prihodnjih dogodkov. Izveden je bil dogodek mreženja in povezovanja izvajalskih agencij (2. dan Dneva ARIS). Izvedena je bila tudi novinarska konferenca ARRIS (še kot ARRS) o predstavitvi ukrepov Načrta za okrevanje in odpornost.

V sklopu izvajanja ukrepa C3.K8.IB je ARRS 31. 3. 2023 objavila Javni razpis za sofinanciranje dolgoročnejših velikih raziskovalno-inovacijskih sodelovalnih programov na lestvici TRL 3–6 v podporo zelenemu prehodu in digitalizaciji: projekt Sofinanciranje raziskovalno-inovacijskih projektov na lestvici TRL 3–6 predvideva (so)financiranje štirih programov RRI konzorcijev najmanj treh javnih raziskovalnih organizacij in najmanj štirih podjetij, ki prispevajo k zelenemu prehodu in digitalizaciji, za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev, v trajanju aktivnosti največ do 30. 6. 2026. ARIS je 1. 9. 2023 izdal sklepe o izboru za (so)financiranje (mejnika 112 in 113).

Višina sredstev javnega razpisa iz Sklada NOO znaša 15.000.000 evrov.¹

V sklopu izvajanja ukrepa C3.K8.IC je agencija ARRS 2. 2. 2023 objavila Javni poziv za sofinanciranje projektov za krepitev mednarodne mobilnosti slovenskih raziskovalcev in raziskovalnih organizacij ter za spodbujanje mednarodne vpetosti slovenskih prijaviteljev – Obzorje Evropa MSCA. Namen izvedbe ukrepa, ki ga ARRS izvaja v postopku javnega poziva, je bila izvedba 88 projektov spodbujanja mednarodne mobilnosti raziskovalcev in raziskovalk ter reintegracije le-teh v slovenski raziskovalno-razvojni in inovacijski prostor. Predviden obseg sredstev iz Sklada NOO za realizacijo javnega poziva za celotno obdobje trajanja javnega poziva je znašal 17.220.000 evrov.

Opomba: Po spremembi NOO in Izvedbenega sklepa ter posledično sklenjenem aneksu k pogodbi o izvedbi Investicije C se je kazalnik spremenil v 58 vključitev. Predviden obseg sredstev iz Sklada NOO za izvedbo javnega poziva se je znižal na 12.571.560 evrov

---

¹ Po spremembi NOO in Izvedbenega sklepa v letu 2023 ter posledično sklenjenem aneksu k pogodbi o izvedbi Investicije C v januarju 2024 se je kazalnik spremenil v 58 vključitev. Predviden obseg sredstev iz Sklada NOO za izvedbo javnega poziva se je znižal 12.571.560,00 evrov.

Financiranje delovanja agencije v letu 2023 po denarnem toku

Tabela 11: Financiranje delovanja agencije v letu 2023 po denarnem toku

Naziv	Finančni načrt 2023	Realizacija ARRS 2023 (od 1.1. do 10.5.2023)	Realizacija ARIS 2023 (od 11.5. do 31.12.2023)	Skupaj leto 2023	Indeks realizacije finančnega načrta
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	5.575.731	1.437.967	3.478.724	4.916.691	88
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	539.663	117.738	360.859	478.597	89
Sredstva iz državnega proračuna - sklad NOO	465.578	75.014	257.275	332.289	71
Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	26.915	0	29.118	29.118	108
Ostala prejeta sredstva	0	1.786	9.815	11.601	
Skupaj prihodki za izvajanje javne službe	6.607.887	1.632.505	4.135.791	5.768.296	87
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.005.403	981.252	1.613.879	2.595.131	86
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	469.440	158.111	244.060	402.171	86
C Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	2.593.381	483.120	1.808.625	2.291.745	88
J Investicijski odhodki	654.760	90.431	313.984	404.415	62
Skupaj odhodki za izvajanje javne službe	6.722.984	1.712.914	3.980.548	5.693.462	85
Presežek prihodkov nad odhodki za izvajanje javne službe			155.243	74.834	
Presežek odhodkov nad prihodki za izvajanje javne službe	115.097	80.409	0		0

Financiranje delovanja agencije in znanstvene dejavnosti se zagotavlja iz ločenih postavk proračuna. Za ožje delovanje agencije (plače, stroški investicije) in izvedbo programskih nalog je bilo po načelu denarnega toka načrtovanih 6.607.887 EUR prihodkov, realiziranih pa je bilo 5.768.296 EUR prihodkov. V okviru teh sredstev so poleg sredstev za ožje delovanje agencije zagotavljajo tudi sredstva za izvajanje evalvacij in recenzij, mednarodno sodelovanje, promocijo in sodelovanje pri evropskih projektih. Načrtovana in realizirana sredstva po ekonomskih namenih in navedenih vsebinah so razvidna iz tabel v Prilogi 1.

Tabela 12: Financiranje delovanja ARRS in ARIS v letu 2023 ločeno po ekonomskih namenih in vsebinah

	Realizacija ARRS 2023	realizacija SPECIFICIRANO					
		ARRS - delovanje	Mednarodno sodelovanje	Recenzije, evalvacije in ekspertize	Promocija	Sredstva EU	NOO
DELOVANJE ARRS od 1.1.2023 do 10.5.2023							
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	1.437.967	1.352.729	57.305	20.022	7.911		
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	117.738	117.738					
Sredstva iz državnega proračuna - sklad NOO	75.014						75.014
Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	0						
Prejete Obresti	1.786	1.786					
Skupaj prihodki za izvajanje javne službe	1.632.505	1.472.253	57.305	20.022	7.911	0	75.014
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	981.252	920.761				1.838	58.653
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	158.111	147.756				296	10.058
C Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	483.120	357.525	33.337	20.288	63.515	857	7.598
J Investicijski odhodki	90.431	90.431					
Skupaj odhodki za izvajanje javne službe	1.712.914	1.516.474	33.337	20.288	63.515	2.992	76.309
Presežek prihodkov nad odhodki za izvajanje javne službe			23.968				
Presežek odhodkov nad prihodki za izvajanje javne službe	80.409	44.220		266	55.604	2.992	1.295

	Realizacija ARIS 2023	realizacija SPECIFICIRANO					
		ARIS - delovanje	Mednarodno sodelovanje	Recenzije, evalvacije in ekspertize	Promocija	Sredstva EU	NOO
DELOVANJE ARIS od 1.1.2023 do 10.5.2023							
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	3.478.724	2.281.957	22.941	1.114.238	59.589		
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	360.859	360.859					

Sredstva iz državnega proračuna - sklad NOO	257.275						257.275
Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	29.118					29.118	
Prejete Obresti	9.815	9.815					
Skupaj prihodki za izvajanje javne službe	4.135.791	2.652.630	22.941	1.114.238	59.589	29.118	257.275
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.613.879	1.455.763				2.178	155.938
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	244.060	219.795				304	23.961
C Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	1.808.625	519.108	43.809	1.119.521	49.524	4.663	71.999
J Investicijski odhodki	313.984	313.984					
Skupaj odhodki za izvajanje javne službe	3.980.548	2.508.650	43.809	1.119.521	49.524	7.145	251.898
Presežek prihodkov nad odhodki za izvajanje javne službe	155.243	143.980			10.065	21.973	5.377
Presežek odhodkov nad prihodki za izvajanje javne službe	0		20.869	5.283			0

	realizacija SPECIFICIRANO						
	Realizacija skupaj 2023	Delovanje skupaj	Mednarodno sodelovanje skupaj	Recenzije, evalvacije in ekspertize skupaj	Promocija skupaj	Sredstva EU skupaj	NOO skupaj
DELOVANJE agencije od 1.1. do 31.12.2023 (ARRS + ARIS)							
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	4.916.691	3.634.686	80.245	1.134.260	67.500	0	0
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	478.597	478.597	0	0	0	0	0
Sredstva iz državnega proračuna - sklad NOO	332.289	0	0	0	0	0	332.289
Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	29.118	0	0	0	0	29.118	0
Prejete Obresti	11.601	11.601	0	0	0	0	0
Skupaj prihodki za izvajanje javne službe	5.768.296	4.124.884	80.245	1.134.260	67.500	29.118	332.289
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	2.595.131	2.376.524	0	0	0	4.016	214.591
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	402.171	367.552	0	0	0	600	34.019
C Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	2.291.745	876.633	77.146	1.139.809	113.039	5.520	79.597
J Investicijski odhodki	404.415	404.415	0	0	0	0	0
Skupaj odhodki za izvajanje javne službe	5.693.462	4.025.124	77.146	1.139.809	113.039	10.137	328.207
Presežek prihodkov nad odhodki za izvajanje javne službe	74.834	99.760	3.099			18.981	4.082

Presežek odhodkov nad prihodki za izvajanje javne službe	0	5.549	45.539	0
---	----------	--------------	---------------	----------

Pregled financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti v letu 2023 je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela 12: Financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti v letu 2023

Opis	PP	Ukrep/projekt	Rebalans 2 Finančnega načrta 2023*	Realizacija 2023 ARRS in ARIS skupaj	Realizacija ARRS 1.1.2023-10.5.2023	Realizacija ARIS 11.5.2023- 31.12.2023	Odstotek realizacije
Raziskovalna oprema 2023-2027	231469	3330-23-0001	11.065.259,35	11.065.259,35	832.274,31	10.232.985,04	100,00
Podporne dejavnosti ZRD 2023-2027	231469	3330-23-0002	10.450.611,91	10.445.330,43	0,00	10.445.330,43	99,95
Stabilno financiranje ZDR 2023-2027	231469	3330-23-0003	224.467.571,95	224.467.571,95	73.384.840,53	151.082.731,42	100,00
Raziskovalni projekti 2023-2027	231469	3330-23-0004	81.870.801,63	81.865.801,42	30.226.286,55	51.639.514,87	99,99
Mednarod. Znan. Razisk. Sodel. 2023-2027	231469	3330-23-0005	1.588.721,16	1.587.721,16	538.414,78	1.049.306,38	99,94
Skupaj	231469		329.442.966,00	329.431.684,31	104.981.816,17	224.449.868,14	100,00

V letu 2023 je bil program dela in finančni načrt Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) nadgrajen z dvema rebalansoma. Proračun ARRS za leto 2023 se je v primerjavi z letom 2022 povečal za dobrih 58 milijona EUR, kar je utrdilo naraščajočo krivuljo financiranja znanosti preko agencije in obeta dokončen odmik od posledic varčevalnih ukrepov na področju sofinanciranja raziskovalne dejavnosti.

Tabela 13: Doseganje ciljev v okviru delovanja ARRS v letu 2023

Naziv	Ciljna vrednost	Dosežena vrednost	Doseganje ciljev (%)
Odstotek realizacije programa dela (po obračunskem načelu)	96	95	99
Število izvedenih javnih razpisov, pozivov oz. izbirnih postopkov	34	25	74
Število izvedenih nadzorov pravilne porabe sredstev na RO	10	10	100
Število dogodkov za promocijo znanosti	1	1	100

ARRS je dva cilja dosegla, en cilj pa skoraj dosegla v celoti, en cilj pa ni bil dosežen. Čeprav je bila realizacija po obračunskem načelu nižja od načrtovane, je realizacija po denarnem toku (proračun 2023) znašala 100 %, kar pomeni, da je ARIS svoje naloge pri financiranju dejavnosti izvedla v celoti.

V letu 2023 je bilo izvedenih 8 domačih javnih razpisov in 2 poziva ter 13 mednarodnih javnih razpisov in dva poziva, skupaj 25 razpisov in pozivov, kar je manj od načrtovanega števila. Načrtovani mednarodni razpisi so bili pripravljani v skladu z usmeritvami pristojnega ministrstva. Izvedenih je bilo manj mednarodnih razpisov od načrtovanih, ker pristojno ministrstvo ni podalo soglasja za objavo nekaterih razpisov za sodelovanje z določenimi državami, ker dogovori z njimi še niso bili dokončni.

V letu 2023 je bilo opravljenih 22 revizij namenske porabe sredstev, ARIS je na spletni strani objavila Poročilo o ukrepih ARIS na podlagi nadzora namenske porabe v letu 2023 – leto 2022.²

Recenzije, evalvacije in ekspertize

ARRS in ARIS sta kljub kadrovskim omejitvam zagotavljala kakovostno izvajanje dejavnosti skladno z zakonskimi podlagami, aktom o ustanovitvi in veljavnimi nacionalnimi strateškimi dokumenti. V letu 2023 je bilo izvedenih 8 domačih javnih razpisov in 2 poziva ter 13 mednarodnih javnih razpisov in 2 poziva, dodatno je bilo izvedenih še 9 mednarodnih razpisov in pozivov – prijave na podlagi neposrednih pogodb.

ARRS in ARIS sta že dalj časa zagotavljala mednarodno primerljivo izvajanje evalvacijskih postopkov s tujimi recenzenti. Na podlagi v letu 2016 uveljavljenega pravilnika, ki ureja postopke, smo v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje raziskovalnih projektov za leto 2018, pri ocenjevanju prijav za temeljne projekte prvič uporabili drugačne kriterije kot pri ocenjevanju aplikativnih projektov. Kriteriji za ocenjevanje prijav za temeljne projekte so postavljeni po vzoru ocenjevanj ERC, medtem ko so kriteriji za ocenjevanje aplikativnih projektov postavljeni po vzoru ocenjevanj v okvirnih programih (H2020). Poleg tega so pri ocenjevanju raziskovalnih programov od leta 2017 uporabljeni spremenjeni kriteriji ocenjevanja. Novi kriteriji pri ocenjevanju raziskovalnih programov so postavljeni po vzoru kriterijev, ki so v državah EU uporabljeni pri evalvacijah, povezanih z institucionalnim financiranjem. V okviru Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2023 so bili v ocenjevalni postopek prvič vključeni znanstveni uredniki.

Promocija

Agencija je 21. in 22. novembra 2023 znova organizirala nacionalni dogodek Dan ARIS: Podpiramo odličnost. Dogodek, ki je bil posvečen vlogi Evropskega sveta za inovacije (EIC) pri spodbujanju inovacij v Sloveniji in izzivom implementacije odprte znanosti v slovenskem raziskovalnem prostoru, je potekal v Grand hotelu Union v Ljubljani.

Dogodka se je v dveh dneh udeležilo več kot 170 domačih in tujih raziskovalcev in raziskovalcev, mentorjev ter predstavnikov izobraževalnih in raziskovalnih organizacij iz Slovenije in tujine.

² <https://www.aris-rs.si/sl/finan/nadzor/analize/inc/23/ARRIS-Nadzor-namen-porab-Ukrepi-2023-za-leto-2022.pdf>

Na dogodku so bile predstavljene novosti v delovanju agencije, vloga Evropskega sveta za inovacije pro spodbujanju inovacij v Sloveniji, izzivi implementacije odprte znanosti, prizadevanja za boljše sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom ter najvidnejši raziskovalni dosežki v okviru projekta Odlični v znanosti 2023.

Plenarni del prvega dneva dogodka je zaznamovala razprava o vlogi Evropskega sveta za inovacije (EIC); še posebej so bili izpostavljeni programi EIC, ki so namenjeni podpori najbolj prodornih inovacijskih projektov ter možnosti za še boljše izkoristek priložnosti EIC za slovenske raziskovalce in podjetja.

V sklopu okrogle mize Izzivi implementacije odprte znanosti v slovenskem znanstvenoraziskovalnem prostoru je potekala razprava o pomenu odprte znanosti za doseganje ciljev EU na področju znanosti.

V sklopu prvega dne je potekala že 12. izvedba projekta promocije znanosti Odlični v znanosti. V okviru projekta je bilo v letu 2023 izbranih 49 raziskovalnih dosežkov, od katerih je bilo na dogodku predstavljenih 19 najvidnejših s področja vseh znanstvenih ved. Dan smo sklenili z večernim slavnostnim sprejemom nove generacije mladih raziskovalk in raziskovalcev.

Pomembna novost Dneva ARIS 2023 je predstavljal drugi dan, ki ga je agencija organizirala v sodelovanju s SPIRIT Slovenija v okviru Načrta za okrevanje in odpornost kot skupni dogodek mreženja in povezovanja, ki ga je financirala Evropska unija – NextGenerationEU. Namenjen je bil deležnikom znanstvenoraziskovalnega in gospodarskega področja, odločevalcem z obeh področij ter zainteresirani širši javnosti. Glavna vsebinska tematika je bila usmerjena v izboljšanje sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom, o čemer je potekala razprava v okviru okrogle mize. Predstavljene so bile obstoječe dobre prakse premagovanja vrzeli med akademsko skupnostjo in uporabniško sfero ter več kot 40 raziskovalnih projektov in ciljnih raziskovalnih programov, ki so bili zaključeni v letu 2022.

4. POROČILO O CILJIH IN REZULTATIH DELA DIREKTORJA AGENCIJE ZA LETO 2023

Vlada Republike Slovenije je dne 11. 5. 2022 izdala odločbo o imenovanju prof. dr. Mitje Lainščaka za direktorja agencije, za mandatno dobo petih let, za obdobje od 13. 5. 2022 do 12. 5. 2027. Dne 7. 9. 2022 je Vlada Republike Slovenije sprejela sklep št. 02002-21/2022/4, o sklenitvi pogodbe o zaposlitvi ter o ciljih in pričakovanih rezultatih dela s prof. dr. Mitjem Lainščakom in za podpis predmetne pogodbe pooblastila ministra za izobraževanje, znanost in šport dr. Igorja Papiča. Na podlagi navedenega pooblastila je bila dne 27. 9. 2022 sklenjena predmetna pogodba.

Dne 4. 4. 2023 je začel veljati Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 40/23), ki je v prvem odstavku 21. člena določal, da mora Vlada Republike Slovenije v enem mesecu od uveljavitve tega zakona sprejeti akt o ustanovitvi Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije in imenovati vršilca dolžnosti direktorja ARIS ter, da z dnem imenovanja vršilca dolžnosti direktorja ARIS direktorju Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije preneha mandat. Vlada Republike Slovenije je na podlagi 43. člena Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21 in 40/23), prvega odstavka 21. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 40/23) in v skladu s 6. členom Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C; v nadaljnjem besedilu: ZJA) dne 26. 4. 2023 sprejela Sklep o ustanovitvi Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 48/23).

Glede na navedeno je Vlada Republike Slovenije na podlagi prvega odstavka 21. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 40/23), drugega odstavka 8. člena Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C) in 48. člena Sklepa o ustanovitvi Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 48/23), dne 4. 5. 2023 izdala odločbo št. 01410-6/2023/5, s katero je z dnem 5. 5. 2023 imenovala dr. Špelo Stres za vršilko dolžnosti direktorice ARIS, vendar največ za šest mesecev, to je do 4. 11. 2023. Na podlagi navedenega je z dnem 4. 5.

2023 prof. dr. Mitji Lainščaku prenehal mandat direktorja Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (odločba Vlade Republike Slovenije št. 01410-7/2023/4 z dne 4. 5. 2023).

Vlada Republike Slovenije je na 144. dopisni seji izdala odločbo št. 01410-6/2023/12 z dne 27. 10. 2023, da se dr. Špela Stres imenuje za direktorja agencije, za mandatno dobo petih let, za obdobje od 5. 11. 2023 do 4. 11. 2028.

4.1 Povzetek poročila direktorja Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Cilji in pričakovani rezultati dela direktorja s ključnimi kazalniki so bili predvsem:

1. Izvedba vseh aktivnosti po Programu dela in finančnem načrtu agencije na letni ravni
Pričakovan rezultat dela direktorja je bil realizacija planiranih aktivnosti iz programa dela in finančnega načrta agencije:
V letu 2023 je agencija uspešno izvedla vse aktivnosti predvidene v Programu dela in finančnem načrtu za leto 2023. Ključni cilji so bili osredotočeni na zagotavljanje pogojev za izvajanje in prenovo izvajanja financiranja in evalviranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti, vzpostavljanje financiranja inovacijske dejavnosti in spremljanje namenskosti izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Realizacija sredstev je bila skoraj 100 %.
2. Finančna realizacija izvedbe Programa dela in finančnega načrta agencije na letni ravni
Pričakovani rezultat dela direktorja je bil letna finančna realizacija programa dela in finančnega načrta agencije:
Finančna realizacija Programa dela in finančnega načrta je bila izjemno visoka. S finančnega stališča je obsežnejši del dejavnosti predstavljal izvedba stabilnega financiranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti ter temeljnih, aplikativnih, podoktorskih in mednarodnih projektov.
3. Realizacija letnega načrta investicij
Pričakovan rezultat dela direktorja je realizacija letne, v programu dela in finančnem načrtu načrtovane vrednosti investicij:
Finančni načrt za leto 2023 je predvideval sredstva v višini 539.663 EUR za investicije iz državnega proračuna. V obdobju od 1. 1. 2023 do 10. 5. 2023 je bilo v okviru realizacije ARRS porabljenih 117.738 EUR, od 11. 5. 2023 do 31. 12. 2023 v okviru realizacije ARIS porabljenih dodatnih 360.859 EUR. Skupaj je bilo v letu 2023 porabljenih 478.597 EUR, kar predstavlja 89 % realizacije finančnega načrta
4. Zagotavljanje kakovosti izvajanja storitev agencije
Pričakovan rezultat dela direktorja je, da vsaj 70 % uporabnikov storitev agencije v Anketi o zadovoljstvu uporabnikov storitev agencije, ki jo letno izvede agencija, pozitivno oceni kakovost storitev agencije:
Agencija je aprila 2023 na 372 elektronskih naslovov vseh organizacij, ki so v letu 2022 prejele sredstva s strani agencije, posredovala prošnjo za izpolnitev ankete o kakovosti izvajanja storitev agencije in prejela 106 izpolnjenih anket. Anketa je omogočala podajanje komentarjev in predlogov k odgovorom. Kot izhaja iz poročila agencije, je večina odgovorov (99 %) izražala splošno pozitivno oceno glede sodelovanja agencije z uporabniki storitev. Komentarji so se najpogosteje nanašali na: profesionalnost in strokovnost javnih uslužbencev; odzivnost in komunikacijo javnih uslužbencev ter pripravljenost na pomoč pri odpravljanju in reševanju težav, elektronske poenostavitve poslovanja uporabnikov (portal Digital Forms) in izvajanje sofinanciranja skladno s sklenjenimi pogodbami.
5. Zagotavljanje promocije in širjenja znanstvenih spoznanj na letni ravni
Pričakovan rezultat dela direktorja je letna izvedba aktivnosti za predstavitev dosežkov znanosti različnim javnostim:
Skladno s strateško usmeritvijo Odprto komuniciranje z javnostmi in promocija znanosti so bile okrepljene aktivnosti obveščanja javnosti ter posredovanja/objav medijskih odzivov.
  1. Izvedli so dve novinarski konferenci za predstavitev novosti in ključnih aktivnosti ARRS/ARIS v letu 2023 ter predstavitev dveh ključnih ukrepov Načrta za okrevanje in odpornost (javni poziv in javni razpis), ki jih je ARRS/ARIS izvajal v okviru Sektorja za načrt za okrevanje in odpornost;
  2. Trije dogodki »Pogovori z dobitniki projektov ERC« v NUK (15. 3., 5. 4. in 17. 5. 2023);
  3. Izvedba dogodka »Dan ARIS 2023« (dvodnevni dogodek);
  4. izvedba štirih skupnih usposabljanj ter enega dogodka mreženja in povezovanja izvajalskih agencij ARRS in SPIRIT Slovenija v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

Agencija ARRS/ARIS je odlične dosežke v znanosti predstavljala z objavo novic na spletni strani in z objavo prispevkov v časopisu Delo, npr. v članku »Finančne spodbude za mlade raziskovalce: Kaj prinaša nova ureditev znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti?«, ki je bil objavljen na spletnem mestu delo.si 30. 8. 2023. Na spletni strani in na Twitterju/X so poročali o izvedbi več dogodkov (dvodnevni dogodek »Dan ARIS 2023«, štiri skupna usposabljanja ter en dogodek mreženja in povezovanja izvajalskih agencij ARRS in SPIRIT Slovenija v okviru Načrta za okrevanje in odpornost). Imenovali so interno delovno skupino za vzpostavitev nove spletne strani ARRS ter začeli s pripravo vsebinskih in tehničnih izhodišč, vendar se je delo v mesecu juniju ustavilo zaradi prestrukturiranja ARRS v ARIS. Pripravili so novo Strategijo komuniciranja ARIS in jo predstavili UO na seji 20. 12. 2023.

6. Zagotavljanje neodvisnega in mednarodno primerljivega raziskovalnega evalvacijskega sistema pri odločanju o izbiri raziskovalnih projektov

Pričakovan rezultat dela direktorja je letna izvedba javnega razpisa za raziskovalne projekte na podlagi neodvisnega, mednarodno primerljivega ocenjevalnega postopka s tujimi recenzenti:

Agencija že dalj časa zagotavlja mednarodno primerljivo izvajanje evalvacijskih postopkov na način, da prijave ocenjujejo recenzenti iz tujine. V letu 2023 je bila evalvacija za raziskovalne projekte izvedena na portalu ARIS, pri čemer so v veliki večini (pri 1004 prijavih) recenzenti izdelali usklajeno oceno. Javni razpis je bil razpisan v eni fazi, tako da so prijavitelji oddali le polne prijave. Po izvedenem ocenjevalnem postopku je predlog izbora raziskovalnih projektov oblikoval mednarodni panel. Ocenjevanje je potekalo v skladu s Splošnim aktom o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Novost, ki jo je uvedel splošni akt, je strokovni nadzor nad ocenjevanjem, ki ga izvajajo znanstveni uredniki. Znanstveni uredniki so pregledali usklajene ocene in individualne ocene v primeru neusklajenih recenzentov. V 49,5 % so podali priporočila za izboljšavo poročila. Recenzenti so uredniške pripombe upoštevali v 84,7 %. V letu 2023 je prišlo do procesne spremembe pri notranjih postopkih agencije glede ocenjevanja projektov, kjer je bila z ZZrID procesu ocenjevanja projektov dodana uredniška vloga. Prav tako so z objavo Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2024 upoštevali priporočilo ZZrID in RISS ter prešli na področja panelov ERC. Prehod še niso dokončali, saj je treba izvesti prevedbo recenzentov iz starih področij in podpodročij ARIS v nove panele in podpanele ERC. Za potrebe izvedbe Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2024 so delitev sredstev izvedli na ravni klasifikacije ERC, ocenjevanje projektnih prijav pa bo še vedno potekalo na ravni klasifikacije ARIS.

Agencija se na področju zagotavljanja korpusa kakovostnih mednarodnih recenzentov sooča s podobnimi problemi kot sorodne ustanove, združene v okviru Science Europe:

(1) recenzenti se pretežno usmerjajo k evalvacijam, ki jih izvaja Evropska komisija (razloga sta prestižnost institucije in izrazito boljše plačilo kot na nacionalni ravni);

(2) razpoložljivost recenzentov: recenzenti, ki so privolili v sodelovanje, le-tega (nemalokrat tik pred rokom za oddajo recenzije) odpovedo zaradi ugotovljenega konflikta interesov, naknadno pripoznane nekompetentnosti za ocenjevanje področja prijave, drugih obveznosti oziroma razlogov iz naslova višje sile;

(3) pomanjkanje recenzentov za specifična (pogosto nišna) področja.

7. Zagotavljanje javno dostopnih analiz o izvajanju znanstveno raziskovalni dejavnosti v Sloveniji

Pričakovan rezultat dela direktorja je javna objava publikacije Letno poročilo agencije, v katerem so predstavljeni podatki o financiranju raziskovalne dejavnosti iz sredstev državnega proračuna v preteklem letu:

ARIS nadaljuje z dosedanja prakso ARRS in temeljne podatke o znanstvenoraziskovalni dejavnosti v Republiki Sloveniji zagotavlja javnosti s prenosom podatkov v javno dostopen spletni informacijski sistem SICRIS (Slovenian Current Research Information System). V letu 2023 se je redno izvajal prenos vseh podatkov iz evidenc in podatkov o aktivnostih. Analitske podatke vsebuje tudi vsakoletno Poročilo o delu in finančno poročilo, ki se navezuje na Program dela in finančni načrt ter na povezane formalne vire (Zakon o izvrševanju proračuna RS, usmeritve pristojnega ministrstva, dokumenti dolgoročnega načrtovanja). Splošni analitski podatki o izvajanju znanstvenoraziskovalne dejavnosti v primerjalnem smislu med leti in s svetovnim okoljem so na voljo na spletni strani pod rubriko Pregledi in analize, na podstraneh Mednarodne primerjave, Obseg in struktura financiranja ter Analize. Rubriki Mednarodne primerjave ter Obseg in struktura financiranja sta na voljo tudi v angleškem jeziku. Rubrika Mednarodne primerjave je namenjena primerjavam med državami članicami EU. V rubriki so zbrani bibliometrijski in nekateri ključni statistični podatki. Viri podatkov so SURS, Eurostat, InCites, SciVal, EIS, Evropski patentni urad in drugi. V rubriki Obseg in struktura financiranja so analitsko obdelani in prikazani podatki o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti, ki jo financira ARIS iz proračuna Republike Slovenije. Prikazani so tudi podatki za posamezna pretekla leta, ki jih je financiral ARRS. Predstavitev pri

najpomembnejših instrumentih vključuje prikaze o porazdelitvah po vsebinskih sklopih, po letih, po raziskovalnih področjih ter po starosti in spolu izvajalcev. Te porazdelitve dajejo vpogled v spreminjanje financiranja po namenih in po področjih ter v starostno in spolno strukturo raziskovalcev, ki jih financira ARRS. Podatki so prikazani tako po številu raziskovalcev kot po ekvivalentih polnega delovnega časa, kar je tudi običajna statistična kategorija. Agencija ARIS je tudi v letu 2023 na spletu objavila poročilo o strukturi, rezultatih in učinkih raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v letu 2022. Zaradi kadrovskih omejitev na področju informacijske podpore se je agencija pri pripravi različnih analiz soočala z dolgotrajnim pridobivanjem podatkov, kar je močno vplivalo na delovanje na tem področju. Novoustanovljeni sektor za analize še nima vzpostavljene strategije delovanja.

5. UGOTOVITVE MINISTRSTVA PRI NADZORU NAD DELOM JAVNE AGENCIJE ZA ZNANSTVENORAZISKOVALNO IN INOVACIJSKO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE IN DELA DIREKTORJA AGENCIJE ZA LETO 2023

Ministrstvo pri delu agencije v letu 2023 ni ugotovilo kršenja zakonitosti poslovanja, kar potrjuje visoko stopnjo skladnosti z zakonodajnimi in regulativnimi zahtevami ter izkazuje odgovorno in transparentno upravljanje sredstev. Agencija je v pretežnem delu uspešno izvedla zastavljene naloge in uresničila letne cilje, predvidene v Programu dela in finančnem načrtu ter njegovih rebalansih za leto 2023. To pomeni, da je agencija dosegla stabilno in učinkovito izvajanje raziskovalne dejavnosti ter prispevala k nemotenemu razvoju raziskovalne in inovacijske sfere v Sloveniji. S tem je agencija utrdila svojo vlogo ključnega akterja na področju financiranja raziskovalne dejavnosti in strateškega razvoja znanosti v državi. Morebitna odstopanja od doseganja načrtovanih rezultatov so bila v okviru dopustnih mej, kar kaže na prilagodljivost in učinkovitost upravljanja.

Ena od izpostavljenih nerealiziranih nalog v letu 2023 so bile nedokončane aktivnosti v zvezi z nadzorom namenske porabe javnih sredstev v raziskovalnih organizacijah za leto 2022 in predhodna leta. Agencija je kljub temu zagotavljala dosledno izvedbo nadzorov, pri čemer je bilo potrebno upoštevati dodatne razjasnitve in obrazložitve raziskovalnih organizacij, kjer so bile ugotovljene nepravilnosti. Zaključitev nadzorov v letu 2024 za obdobja 2020, 2021 in 2022 je pokazatelj sistematičnega in natančnega dela agencije, ki teži k celostnemu in korektnemu obravnavanju porabe sredstev.

Revidirani Letni poročili Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije za leto 2023 potrjujeta, da so bili zastavljeni cilji in pričakovani rezultati v veliki meri doseženi. Direktor agencije je uspešno sledil strateškim usmeritvam in jih implementiral v okvirih finančnih in programskih zmožnosti.

Pomemben dosežek agencije v letu 2023 je bila skoraj 100-odstotna realizacija finančnih sredstev, kar potrjuje optimalno izrabo virov za zagotavljanje financiranja raziskovalnih projektov in inovacijskih dejavnosti. Stabilno financiranje znanstvenoraziskovalne dejavnosti ter aplikativnih in mednarodnih projektov je bistveno prispevalo k izboljšanju raziskovalne infrastrukture in spodbujanju raziskovalne odličnosti.

V okviru izvajanja Programa dela in finančnega načrta za leto 2023 je bila ključna tudi izvedba ankete o kakovosti storitev agencije. Agencija je v letu 2023 poslala prošnjo za izpolnitev ankete na 372 elektronskih naslovov, torej vsem organizacijam, ki so v letu 2022 prejele sredstva od agencije. Prejeli so 106 izpolnjenih anket. Iz poročila agencije izhaja, da je večina odgovorov (99 %) izražala splošno pozitivno oceno glede sodelovanja z agencijo. To kaže, da agencija zagotavlja strokovne, učinkovite in odzivne storitve, kar pozitivno vpliva na sodelovanje med raziskovalnimi institucijami in agencijo.

Agencija je tudi okrepila aktivnosti na področju promocije znanosti in odprtega komuniciranja z javnostmi. Izvedene so bile novinarske konference, dogodki za raziskovalce in predstavitve Načrta za okrevanje in odpornost, kar povečuje prepoznavnost znanstvenih dosežkov in spodbujanje dialoga med raziskovalno skupnostjo, gospodarstvom in javnostjo.

Na področju evalvacijskih postopkov je agencija zagotovila transparentnost in mednarodno primerljivo ocenjevanje raziskovalnih projektov s sodelovanjem tujih recenzentov. Novosti, kot je strokovni nadzor nad ocenjevanjem, ki ga izvajajo znanstveni uredniki, prispevajo k višji kakovosti ocenjevalnih postopkov in k poštenemu razdelitvi sredstev med raziskovalne projekte. Procesne spremembe, uvedene v letu 2023, omogočajo izboljšano in bolj strukturirano vrednotenje raziskovalnih prijav.

Eden od izzivov, s katerimi se agencija sooča, je zagotavljanje zadostnega števila kakovostnih mednarodnih recenzentov, pri čemer se sooča s podobnimi izzivi kot druge evropske raziskovalne agencije. Kljub temu nadaljuje s prizadevanji za optimizacijo postopkov in zagotavljanje visoke ravni strokovnosti v evalvacijah.

Zagotovitev dostopnih podatkov o znanstvenoraziskovalni dejavnosti v Sloveniji preko sistema SICRIS in letnih poročil omogoča transparentnost financiranja in izboljšano analitično spremljanje raziskovalnih trendov. Agencija s tem omogoča primerjalne analize na nacionalni in mednarodni ravni, kar pripomore k boljšemu strateškemu načrtovanju raziskovalnih politik.

Kljub določenim izzivom, kot so omejitve na področju informacijske podpore, je agencija v letu 2023 ohranila visoko raven izvedbe nalog ter s celovitimi ukrepi zagotavljala stabilno in trajnostno financiranje raziskovalne dejavnosti. Vzpostavljjanje novega sektorja za analize pomeni pomemben korak k izboljšanju analitičnih zmogljivosti agencije, kar bo dolgoročno pozitivno vplivalo na strateško odločanje in spremljanje trendov v znanstvenoraziskovalnem in inovacijskem prostoru.